

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ústav zdravotnických studií ■

Muž na pozici všeobecné sestry

Bakalářská práce

Studijní program: B5341 – Ošetřovatelství
Studijní obor: 5341R009 – Všeobecná sestra
Autor práce: **Michal Šmejda**
Vedoucí práce: Mgr. Hana Bláhová

TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC
Institute of Health Studies

Men on the Position of Nurses

Bachelor thesis

Study programme: B5341 – Nursing
Study branch: 5341R009 – General Nurse

Author: **Michal Šmejda**
Supervisor: Mgr. Hana Bláhová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal Šmejda**
Osobní číslo: **Z12000076**
Studijní program: **B5341 Ošetrovatelství**
Studijní obor: **Všeobecná sestra**
Název tématu: **Muž na pozici všeobecné sestry**
Zadávající katedra: **Ústav zdravotnických studií**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíle práce:

- 1.) Ověřit, zda je ve zdravotnictví poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry.
- 2.) Zjistit a zmapovat názory a postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů v profesi všeobecné sestry.
- 3.) Zmapovat pozitiva a negativa mužů v roli vykonávání práce všeobecné sestry.
- 4.) Komparace výsledků šetření mezi respondenty v pozici - vedoucích a řadových sester.

Teoretická východiska (včetně výstupu z BP):

Profese sestry je společností chápána jako typicky ženské povolání, ve kterém je muž vnímán spíše jako "nováček". To však není zcela pravda, neboť muž do profese sestry nejenže patří, ale je od dob raného vývoje ošetrovatelství jeho součástí. Historie jasně poukazuje na fakt, že přítomnost muže v ošetrovatelství má svůj opodstatněný význam. Ačkoli v dnešní době v ošetrovatelské profesi ženy početně převyšují muže, ne vždy tomu tak bylo. V době starověkého Řecka, za doby Hippokrata, byli pro výkon ošetrovatelského povolání školeni muži. Taktéž tomu bylo i v Indii v první formální škole ošetrovatelství. Též v Římské říši, po vzniku vojenských nemocnic, přešla péče výlučně do kompetence mužů. O "zlaté éře" mužů pracujících na pozici, kterou dnes nazýváme sestra, můžeme hovořit v období Byzantské říše, kdy nastal rozkvět nemocnic. Ošetrovatelství se v tomto období stalo specializovaným povoláním, které vykonávali většinou muži. V době radikální reformy F. Nightingalové bylo sice vyzdviženo ošetrovatelství, ale i úbytek mužů v této profesi. F. Nightingalová byla toho názoru, že muži pro toto povolání nejsou vhodní. Nicméně k nejzvučnějším jménům mužů, jež se přičinili o rozvoj ošetrovatelství patřil například Svatý Benedikt - zakladatel klášterů pro nemocné, Brad Gerard - zakladatel maltéžského řádu pečující o nemocné a Walt Whitman - pečovatel o raněné a nemocné (<http://zdravi.e15.cz/clanek/sestra/muz-v-profesi-sestra-463095>).

Otázkou výzkumu tedy je, zda je v dnešní době po mužích v roli sestry poptávka, jaké jsou názory a povědomí zdravotníků na muže v pozicích všeobecné sestry.

Výstupem práce je přinést nové poznatky a informace, jež by mohly zvýšit zájem o muže v profesi všeobecné sestry jak ze strany zdravotníků, tak ze strany potencionálních zájemců o studium oboru ošetrovatelství. Zhotovení krátkého videa/spotu by mělo přispět k zvýšení náborů mužů do zdravotnictví se zatraktivněním sesterského povolání pro muže informováním veřejnosti (např. na webových stránkách nemocnic, na odborných sympóziích, na besedách středních zdravotnických škol apod.).

Výzkumné předpoklady:

- 1.) Je po mužích v roli všeobecné sestry (všeobecný ošetrovatel) na zdravotnických pracovištích poptávka?
- 2.) Převládají pozitiva mužských schopností pro práci ve zdravotnictví?
- 3.) Jsou názory na práci mužů v pozicích všeobecné sestry odlišné mezi vedoucími a řadovými sestrami?

Metoda:

Kvantitativní

Technika práce, vyhodnocení dat:

Dotazník:

Místo a čas realizace výzkumu:

Krajská nemocnice Liberec, červenec 2014 - únor 2015.

Vzorek:

Dotazník bude určen pro vedoucí a řadové sestry v Krajské nemocnici Liberec.

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

- 1.) KUTNOHORSKÁ, Jana. Historie ošetřovatelství. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3224-4.
- 2.) PLEVOVÁ, Ilona a kolektiv. Management v ošetřovatelství. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3871-0.
- 3.) BRŮCHA, Dominik a Eva PROŠKOVÁ. Zdravotnická povolání. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-661-5.
- 4.) ŠVEJDOVÁ, Kateřina. Historie ošetřovatelství a medicíny. Liberec: Technická univerzita Liberec, Ústav zdravotnických studií, 2011. ISBN 978-80-7372-645-4.
- 5.) VÉVODA, Jiří. Motivace sester a pracovní spokojenost ve zdravotnictví. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4732-3.
- 6.) VENGLÁŘOVÁ, Martina a kolektiv. Sestry v nouzi. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3174-2.
- 7.) TAYLOR, Ros. Sebedůvěra v práci. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4276-2.
- 8.) KNOBLAUCH, Jörg. Cíle v pracovním i osobním životě. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0346-9.
- 9.) KOMÁREK, Stanislav. Muž jako evoluční inovace?. 1. vyd. Praha: Academica, 2012. ISBN 978-80-200-2086-4.
- 10.) GRAČKO, Martin. Muž v profesi sestry. Mladá fronta Zdravotnické noviny ZDN [online]. 16. 4. 2014 [vid. 2012-01-12]. Dostupné z <http://zdravi.e15.cz/clanek/sestra/muz-v-profesi-sestra-463095>.
- 11.) O'LYNN, Chad. A Man's Guide to a Nursing Career. Springer Publishing Company, 2013. ISBN 978-08-261-0686-5.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

50-70 stran

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Hana Bláhová

Ústav zdravotnických studií

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2014

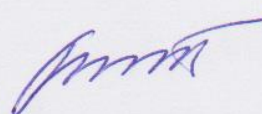
Termín odevzdání bakalářské práce:

30. června 2015

prof. Dr. Ing. Zdeněk Kůs

rektor

Mgr. Marie Froňková

pověřena vedením ústavu

V Liberci dne 31. ledna 2015

Student
Michal ŠMEJDA
Z12000076
Rašovice – Netušil 32
285 04 UHLÍŘSKÉ JANOVICE

Vyřizuje: Zuzana Janošíková / 485 353 762

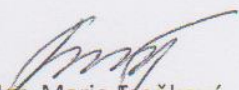
V Liberci dne 9. července 2015
č.j.: 15/8515/025793-02

Vyjádření k žádosti o ponechání tématu a prodloužení termínu odevzdání bakalářské práce

Vážený studente,

na základě Vaší žádosti ze dne 2. 7. 2015, zaevidované pod č.j.: 15/8515/025793-01, Vám sděluji, že **souhlasím** s ponecháním tématu bakalářské práce „Muž na pozici všeobecná sestra“ a prodloužením termínu odevzdání do 31. 8. 2016.

S pozdravem

Mgr. Marie Froňková
pověřena vedením ústavu

Technická univerzita v Liberci
Ústav zdravotnických studií
Studentská 2, 461 17 Liberec 1

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Mgr. Haně Bláhové, MBA za laskavé vedení bakalářské práce, za bezproblémovou spolupráci a velmi cenné rady. Dále děkuji všem všeobecným sestřám a všeobecným ošetřovatelům Krajské nemocnice Liberec a.s., za jejich čas, který obětovali při vyplnění dotazníků. Nemohu zapomenout na mou rodinu, která mi umožnila studovat a byla mi oporou po celou dobu studia a na všechny, kteří mi pomáhali a podporovali mě.

Anotace

Jméno a příjmení autora:	Michal Šmejda
Instituce:	Technická univerzita v Liberci, Ústav zdravotnických studií
Název práce:	Muž na pozici všeobecné sestry
Vedoucí práce:	Mgr. Hana Bláhová, MBA
Počet stran:	74
Počet příloh:	12
Rok obhajoby:	2016

Souhrn:

Profese sestry je společností chápána jako typicky ženské povolání, ve kterém je muž vnímán spíše jako „nováček“. Ačkoli v dnešní době v ošetrovatelské profesi ženy početně převyšují muže, ne vždy tomu tak bylo. Teoretická část práce popisuje pojem gender, genderové role a stereotypy. Zaobírá se také působením mužů a žen na trhu práce s přihlédnutím na zdravotnictví. Popisuje historii mužů v ošetrovatelství a jejich významné představitele. Zmiňuje organizaci, kde členy jsou pouze muži na pozici všeobecné sestry. Výzkumná část se zabývá tím, zda je po mužích na pozici všeobecné sestry poptávka. Mapuje postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů na pozici všeobecná sestra. V neposlední řadě také porovnává výsledky šetření mezi respondenty v pozici – vedoucích a směnových sester. Byla použita technika kvantitativního výzkumu s použitím anonymního dotazníku pro všeobecné sestry a všeobecné ošetrovatele. Výstupem práce je krátké video, které by mělo přispět k zvýšení náborů mužů do zdravotnictví.

Klíčová slova: všeobecný ošetrovatel, všeobecná sestra, gender, historie, AAMN

Annotation

Name and Surname:	Michal Šmejda
Institution:	Technical University of Liberec, Institute of Health Studies
Title of the Bachelor's thesis:	Men on the Position of Nurses
Bachelor's thesis supervisor:	Mgr. Hana Bláhová, MBA
Number of pages:	74
Number of annexes:	12
Year of defence:	2016

Outline:

Profession of general nurse is by the Czech society widely understood as a typically woman job in which man is seen as a “novice”. Even though nowadays women in nursing care outnumber men, it was not always the case in history. First, theoretical part of the Bachelor's thesis defines terms gender, gender role and gender stereotype. It also deals with work of men and women on the labour market specifically looking at example of health care system. Furthermore, the first part elaborates on history of men working in health care and focuses on their important representatives. Finally, the theoretical part mentions an organization in which only men work on positions of general nurse. Second, the empirical part looks into the fact if there is a demand for men on position of general nurse. It maps opinions of the medical staff members on the need and usability of men on position of general nurse. Last but not least, the empirical part compares results of survey conducted among respondents on positions of head nurses and shift nurses. The research employed quantitative survey and used anonymous questionnaire methods among general nurses and male nurses. A short video was produced as an outcome of the work which should contribute to an increase in recruitment of men in health care in the Czech Republic.

Key words: male nurse, general nurse, gender, history, AAMN

Obsah

I	Úvod	15
II	Teoretická část	17
1	Fenomén Gender	17
1.1	Genderové role a stereotypy	17
1.2	Genderová socializace	18
2	Ženy vs. Muži.....	18
2.1	Působení žen a mužů na trhu práce	19
2.2	Působení mužů a žen ve zdravotnictví	20
3	Muži v ošetrovatelství	20
3.1	Obtížný začátek	20
3.2	Historie mužů v ošetrovatelství	21
3.3	Významná období všeobecných ošetrovatelů	21
3.4	Významní muži v ošetrovatelství	23
4	Americké shromáždění pro muže v ošetrovatelství	26
4.1	Vzdělávací stipendia.....	27
4.2	Zviditelnění všeobecných ošetrovatelů	27
5	Působení všeobecných ošetrovatelů ve zdravotnictví	28
5.1	Předpoklady k výkonu práce všeobecného ošetrovatele	28
5.2	Rozdíly mezi všeobecnou sestrou a všeobecným ošetrovatelem	30
5.3	Povahové vlastnosti	30
5.4	Vedoucí pozice	31
III	Výzkumná část	32
1	Cíle práce, výzkumné otázky a předpoklady	32
2	Metodika výzkumu.....	33
3	Charakteristika výzkumného vzorku.....	34
4	Průběh výzkumného šetření	34
5	Analýza a prezentace získaných dat.....	35
6	Ověření cílů a předpokladů	59
7	Diskuze.....	62
8	Návrh doporučení pro praxi	67
IV	Závěr	68
V	Seznam odborné literatury:	69

Seznam tabulek	72
Seznam příloh.....	74

Seznam použitých zkratek

AAMN. - American Assembly for Men in Nursing

aj. - a jiné

apod. - a podobně

ARO - anesteziologickoresuscitační oddělení

a.s. - akciová společnost

atd. - a tak dále

č. - číslo

ČR - Česká republika

Dr. - doktor

Ed.M. - The Master of Education, v překladu mistr edukace

EU - Evropská unie

ICN - International Council of Nurses

JIP - jednotka intenzivní péče

JOP - Jiní odborní pracovníci

Kč - Korun českých

Mgr. - magistr

např. - například

n. l. - našeho letopočtu

NMNA - Národní mužská asociace sester

Ph.D. - doktor filosofie

př. n. l. - před naším letopočtem

Sb. - sbírky

Sv. - svatý

tj. - to jest

tzv. - tak zvaný

USA - United States of America

vs. - versus

VŠ - vysoká škola

ZPBD - Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu povolání bez odborného dohledu

ZPOD - Zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu povolání pod odborným dohledem

ZPSZ - Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu povolání po získání specializované způsobilosti

I Úvod

Ve své bakalářské práci se zabýváme tématem „Muž na pozici všeobecné sestry“. Ačkoliv je profese všeobecné sestry vnímána jako typicky ženské povolání, muži v této roli dnes nejsou výjimkou. Zároveň se také setkáváme s odlišnými názory i přístupy k roli postavení mužů ve zdravotnictví. To bylo důvodem volby tohoto tématu. Navíc je mi tato problematika jako muži studující obor všeobecná sestra velice blízká.

Cílem práce je ověřit, zda je ve zdravotnictví poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry. Dalším cílem je zjistit a zmapovat názory a postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů v profesi všeobecné sestry a v neposlední řadě porovnat výsledky šetření mezi respondenty v pozici – vedoucích a řadových sester.

Profese sestry je společností chápána jako typicky ženské povolání, ve které je muž vnímán spíše jako „nováček“. To však není zcela pravda, neboť muž do profese sestry nejenže patří, ale je od dob raného vývoje ošetrovatelství její součástí. Historie jasně poukazuje na fakt, že přítomnost muže v ošetrovatelství má svůj opodstatněný význam. Ačkoli v dnešní době v ošetrovatelské profesi ženy početně převyšují muže, ne vždy tomu tak bylo. Stejně jako ženy tak i muži mají své charakterové vlastnosti, způsoby chování, vlastní psychologii, rámce chování, strategii řešení stresových situací, odlišnou organizaci práce a mnoho dalších.

Práce je členěna na dvě části. Na teoretickou část a část praktickou. V teoretické části nastíníme problematiku genderu a genderových rolí. Obeznamíme vás s působením mužů a žen na trhu práce a poté s přihlédnutím na trh práce ve zdravotnictví. Nastíníme samotnou historii všeobecných ošetrovatelů, kteří se významně zapsali do dějin světového ošetrovatelství. Zmíníme se o výhradně mužské organizaci pro všeobecné ošetrovatele a jejich ideami. Na závěr porovnáme rozdíly vlastností a dovedností mužů a žen. Pokusíme se nastínit pozitiva a negativa mužů a žen v tom oboru a také pospat odlišnosti mužské a ženské psychologie.

V praktické části analyzujeme a hodnotíme kvantitativním výzkumem pomocí dotazníku míru naplnění stanovených cílů a výzkumných otázek. Dotazníkové šetření probíhalo v Krajské nemocnici Liberec a.s. Dotazník vyplňovali všeobecné sestry/všeobecní ošetrovatelé, kteří pracují na různých pozicích (vedoucí x směnové sestry) a na různých odděleních. Výstupem práce je přinést nové poznatky a informace, jež by mohly zvýšit zájem o muže v profesi všeobecné sestry jak ze strany zdravotníků,

tak ze strany potencionálních zájemců o studium oboru ošetrovatelství. Zhotovení krátkého videa/spotu by mělo přispět k zvýšení náborů mužů do zdravotnictví se ztraktivněním sesterského povolání pro muže informováním veřejnosti (např. na webových stránkách nemocnic, na odborných sympóziích, na besedách středních zdravotnických škol apod.).

II Teoretická část

1 Fenomén Gender

Pod pojmem gender si každý představí určitý rozdíl mezi mužem a ženou či jasně danou povahu chování pro dané pohlaví. Ovšem mnoho lidí si plete gender, který byl vyvozen v důsledku socializace člověka ve společnosti s tzv. „biologickým genderem“. Pohlaví jako biologická danost mužství a ženství je něco zcela odlišného než maskulinní nebo femininní chování člověka vyvinuté v průběhu socializace. Drtivá většina společnosti mylně pojí tyto dva rozdílné výklady genderu dohromady. Předpokládáme automaticky existenci dvou genderů, tedy mužského a ženského. Společnost, kultura, učení a další faktory působí na muže a ženy prostřednictvím výchovy a socializace zcela odlišně. Proto jsou vytvořeny rozdíly v chování, v postojích a v hodnotách mezi muži a ženami. U mužů disponují charakteristiky jako je síla, racionalita, odvaha, dominance aj., zatímco u žen jsou to protikladné charakteristiky, jako je slabost, bázlivost, citlivost, submisivita apod. (19).

1.1 Genderové role a stereotypy

Každý jedinec by měl mít určité chování, jasně dané postoje a uspořádané hodnoty na základě jeho genderu. Jsou striktně dané dvě genderové role a to mužská a ženská. Od každého jedince se očekává určitý vzorec chování. Společnost se na muže a ženu kouká skrze genderové stereotypy, které by se daly charakterizovat jako zjednodušující představy a popisy tzv. „skutečného muže“ nebo „skutečné ženy“. Nicméně bychom měli dodat, že tyto stereotypy jsou založeny na předpokladu, že muž nevykazuje žádné charakteristiky ženy a naopak. Bohužel některé osoby se odlišují od této představy a společností jsou často nepochopeni a odsouzeni (8).

1.2 Genderová socializace

Proces socializace člověka je dlouhodobý a celoživotní, v kterém se člověk učí společenským hodnotám a normám. Společnost automaticky očekává existenci dvou odlišných genderů a to mužského a ženského. Pro každý z těchto genderů existuje soubor daných předpokladů, tedy genderových stereotypů. Jedním z prvních, v podstatě nevědomých procesů, je zařazení druhého člověka do příslušné kategorie muž/žena. Je obecně známý fakt, že předem stanovená genderová charakteristika se nemusí shodovat s charakteristikou zkoumaného jedince (řada žen má vlastnosti mužů jako je odvážnost a dominantnost, podobně jsou na tom i muži, kteří jsou stejně citlivý či submisivní jako ženy). Lidé vnímají gender jako jasně danou roli, která je odlišná pro mužské a ženské pohlaví. Mluvíme tedy o tzv. genderové socializaci. Chlapci se tedy učí být chlapci potažmo muži a dívky zase dívkami a následně ženami. Děti se učí napodobováním od osob stejného pohlaví, chlapec ve většině případů od otce a dívka zase od matky. Probíhá zde strategie „pokus-omyl“. Dítě se učí a rozpoznává co je pro něj jako pro chlapce či dívku společensky vhodné a přijatelné (oblečení, hračky, chování, hodnoty, postoje, plány, aktivity apod.). Jak již bylo zmíněno, socializace je celoživotní, to samé platí i genderové socializaci. Pokud se objeví někdo, kdo nezapadá do příslušných genderových stereotypů a svým chováním se neshoduje s ostatními vrstevníky je tato osoba často kritizována a viděna v negativním světle. Například holčička, která si hraje se stavebnicí Merkur namísto panenky je označována jako „divná“ (10, 28).

2 Ženy vs. Muži

Najdou se ženy, které pracují ve výhradně mužském odvětví (řidička autobusu, mechanička, záchranářka aj.) a muži, kteří pracují na pozicích, kde by ostatní očekávali ženu (kadeřník, prodavač květin, všeobecný ošetřovatel aj.). Jaký je tedy rozdíl mezi ženou a mužem? V čem jsou ženy a muži lepší nebo méně úspěšní? Už od pradávna dlouho kladená otázka kdo je vlastně lepší, kdo toho umí více, kdo je nadřazenější apod. V knize s názvem „Muž jako evoluční inovace“ je uvedeno:

„Obecně lze říci, že maskulinita a feminita mohou být chápány jako mohutnosti, které nemusejí být vázány na člověka konkrétního pohlaví, a reální lidé představují v typickém případě pestrou koláž, uchýlenou na tu nebo onu stranu – lze si představit i potkat velmi femininního muže a velmi maskulinní ženu.“ (Komárek, 2012, s. 79)

Níže uvedené údaje, které byly použity v kapitole 4.1 a kapitole 4.2, byly čerpány z publikace *Zaostřeno na ženy, na muže 2013*, která měla za úkol přinést aktualizované statistické informace získané za statistického šetření, jež končí zpravidla rokem 2013. Tato publikace vznikla ve spolupráci Českého statistického úřadu s Úřadem vlády ČR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvem spravedlnosti ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR a Ústavem pro informace ve vzdělávání. Publikace je již patnáctou v řadě, která je zaměřena na porovnání rozdílů mezi ženami a muži v nejrůznějších oblastech života moderní společnosti. Statistické zkoumání informací tříděných podle pohlaví slouží k naplnění řady cílů stanovené vládou ČR nebo stanovenými cíli a principy v rámci EU. Publikaci *„Zaostřeno na ženy, na muže 2013“* tvořil kolektiv autorů. Jejich jmenný seznam a zkrácený popis publikace je připojen k bakalářské práci jako příloha č. 1.

2.1 Působení žen a mužů na trhu práce

V České republice bylo k 31. 12. 2013 zjištěno 10 512 419 obyvatel. Ženy v populaci mírně převažovaly. Představovaly 51 % celkové populace. Z celkového počtu obyvatel pracovalo 55,2 % pracujících. Statistika dále říká, že pracovalo 64,1 % mužů (3 309 086) a 46,7 % žen (2 498 468). Z výsledků lze vyvodit, že mužů pracuje o 810 618 více než žen. Pracovně činných mužů je více ve všech krajích České republiky.

„Průměrné i mediánové mzdy žen i mužů v posledních letech rostly, ale pouze mírně. Mzdy žen vždy byly o něco nižší než mzdy mužů, bez ohledu na okolnost, zda šlo o mzdy průměrné či mediánové.“ (Řezanka, 2014).

Průměrná mzda v číslech představovala 26 133 Kč. Rozdíly v platech mužů a žen byl enormní. Průměrná mzda mužů činila 28 916 Kč, kdežto u žen to bylo 22 683 Kč. Z těchto informací můžeme říci, že jsou na tom muži podstatně lépe než ženy, ať již z pohledu finančního tak z pohledu pracovních pozic (9, 29).

2.2 Působení mužů a žen ve zdravotnictví

Pro tuto kapitolu jsme se pokoušeli zjistit kolik mužů a žen pracuje ve zdravotnictví. Protože jsme začali psát tuto práci v akademickém roce 2014/2015 budeme zde, popisovat statistické informace platné k 31. 12. 2013. K tomuto datu bylo zjištěno, že v České republice pracuje dohromady 250 233 zdravotnických pracovníků. Do této skupiny spadají profese od lékařů, farmaceutů, přes zdravotnické nelékařské profese až po pedagogické pracovníky či technické pracovníky ve zdravotnictví. Počet žen dlouhodobě převyšuje počet mužů a to ze 4/5 všech pracovníků ve zdravotnictví. Bohužel se nám nepodařilo vypátrat, kolik přesně v České republice pracuje lékařů a lékařek či všeobecných sester a všeobecných ošetřovatelů. Pro naši práci je důležité, jak jsou rozdělování nelékařští zdravotničtí pracovníci (20). V dokumentu Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR se píše:

„Pracovníci nelékařských zdravotnických povolání jsou podle zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, rozdělení na zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti (ZPBD), zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné a specializované způsobilosti (ZPSZ), zdravotnické pracovníky způsobilé k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením (ZPOD) a jiné odborné pracovníky (JOP). Z celkového počtu 113 329 fyzických osob ZPBD muselo pracovat pod odborným dohledem nebo přímým vedením 4,8 % osob. Z 12 176 fyzických osob kategorie ZPSZ pracovalo pod odborným dohledem nebo přímým vedením 7,7 %.“ (Mašková, 2014)

3 Muži v ošetřovatelství

3.1 Obtížný začátek

Stejně tak jako ženy - lékařky měly problémy se začlenit mezi své mužské kolegy - lékaře, mají tento problém i muži dnes, kteří se začleňují do kolektivu sester. Vzpomeňme na první lékařku, která musela vystudovat lékařství v přestrojení za muže a vystupovala pod jménem Dr. James Barry. Přesné jméno první lékařky bohužel není známo, poněvadž na její ženskou identitu se přišlo až při pitvě po její smrti (11). S pojmenováním této profese nebyl problém, žena byla jednoduše lékařka. S mužem

na pozici všeobecné sestry to bylo trochu obtížnější: „*Pokud způsobilost k výkonu všeobecné sestry získal muž, je oprávněn používat označení odbornosti všeobecný ošetřovatel*“ (Brůcha, 2011, s. 175). Proto jsme se rozhodli používat názvy jako všeobecná sestra a všeobecný ošetřovatel v celém textu bakalářské práce.

3.2 Historie mužů v ošetřovatelství

V dnešní době se všeobecně ví, že ženy v ošetřovatelství početně převyšují muže. Historie lidstva nám ale říká, že kdysi dávno tomu tak nebylo. Již před dvěma tisíci lety bylo ošetřovatelství z drtivé většiny doménou mužů. Např. v období starověkého Řecka byli pro výkon ošetřovatelského povolání školeni výhradně muži a to pod taktovkou jednoho z největších lékařů všech dob Hippokrata (27). Neměli bychom zapomenout ani na rok 250 př. n. l., kdy byla v Indii založena první formální škola ošetřovatelství. V této škole byli vzděláváni výlučně muži, protože pouze oni byli pokládáni za dostatečně „čisté“ pro vykonávání této profese. Dlouhou dobu se o nemocné nebo raněné osoby starali jak muži, tak i ženy dohromady. Zlom nastal po vzniku vojenských nemocnic tzv. valetudinarií, kdy měli kompetence k ošetřování pouze muži (18).

3.3 Významná období všeobecných ošetřovatelů

Každé povolání má svou bohatou historii, která stojí za zmínku. Období, která se významně podepsala pod bohatou historii všeobecných ošetřovatelů:

- Důležitým milníkem pro profesi všeobecného ošetřovatele byl již zmíněný rok 250 př. n. l. V tomto období byla v Indii zbudována první škola ošetřovatelství, kde se tomuto povolání učili pouze muži. Ženy byli považováni za „nečisté“ pro vykonávání této profese (18).
- Významnou skupinu tvořili muži, kteří nesli název Parabolani. Uvádí se, že působili od roku 300 n. l. Impulsem pro vytvoření této skupiny byla velká

morová epidemie v Alexandrii, kde jejich hlavní úkol bylo pohřbívání mrtvých. Odtud vzešlo i jejich označení. V českém jazyce je totiž překládáno jako „ti, kdo riskují svůj život“. Vysvětlení pro tento překlad je, že tito muži se neustále vystavovali nebezpečí (hromadné epidemie, nákazy, přírodní katastrofy), tedy, že riskují svůj život pro dobro druhých. Mimo jiné se podíleli na poskytování ošetrovatelské péče v nemocnicích a lazaretech. Podle dostupných spisů se skupina uplatňovala i jako ochranná garda pro biskupa. Jejich počet nikdy nebyl velký. Uvádí se, že v Alexandrii jich bylo necelých 500 (15).

- Církevní řády – předlohami vzniku těchto řádů byly činy bratrstva Parabolanů. Jeden z nejvýznamnějších církevních řádů založil kolem roku 500 n. l. Sv. Benedikt a to řád Benediktýnské řehole. Později se svými příznivci postavil klášter v Monte Cassinu, kde tak vznikl řád svatého Benedikta. Dodnes pokládán za nejstarší mnišský řád západního křesťanství (2).
- O několik století později, konkrétně v roce 1118, založil Brad Gerard v Jeruzalémě maltézský církevní řád, jehož členové se v nemocnicích starali o nemocné křesťany, ale i muslimy. Jejich heslem bylo „Tuitio Fidei et Obsequium Pauperum“, což v překladu znamená „obrana víry a služba trpícím“. Maltézští rytíři jsou dodnes jediným původním vojenským ošetrovatelským řádem, který má téměř tisíciletou tradici, směřující k nemocným a chudým (18).
- Krymská válka – na obou stranách války se vyskytly významné osobnosti, které změnilo ošetrovatelství. Jedním z nich byl ruský chirurg Nikolaj Ivanovič Pirogov, který vyškolil třicet ruských dobrovolných ošetrovatelek pro ruskou frontu. Další osobností světového ošetrovatelství byl Henry Dunant. Švýcarský kupec, který se náhodou ocitl na bojišti u Solferina po bitvě mezi francouzskou a rakouskou armádou a sám se rozhodl pomoci zraněným vojákům (7).
- V období světových válek nastala spousta změn a zvrátů ve zdravotnictví. První problém, který se objevil, byl nedostatek nelékařských zdravotnických pracovníků. Proto svou šanci dostali i ženy, kterým bylo nabídnuto proplacení školného na střední zdravotnické škole, aby mohli doplnit chybějící články ve vojenském zdravotnictví. Významnou osobností byl Leroye N. Craiga, který školil všeobecné ošetrovatele v USA. Bojoval za práva mužů v této oblasti a navíc se podílel na vývoji Americké asociace sester. Vzorem byl i Luther

Christman, který dobrovolně pracoval jako všeobecný ošetřovatel přesto, že nebyl na bojišti vítán (27).

3.4 Významní muži v ošetřovatelství

- **Svatý Benedikt (Kamil z Nursie)**

Odhaduje se, že žil mezi lety 470 – 547 n. l. Tento významný muž se narodil ve střední Itálii, konkrétně ve městě zvaném Nursie. Svátý Benedikt se stal katolickým mnichem a později založil západní mnišství. Legendy pravý, že se stal autorem tzv. Benediktovy řehole. Další legenda napsaná samotným papežem Řehořem I. Velikým říká, že založil okolo roku 529 n. l. klášter na Montecassinu. Benediktova řehole se postupem času rozšířila po celé Evropě. S nástupem dalších reformních směrů, jako byli zejména cisterciáci, se původní mniši označovali jako benediktini (jinak také černí mniši). Vznikl tak Řád svatého Benedikta zároveň nejstarší mnišský řád západního křesťanství (2).

Stát se členy řádu benediktýnů byl povolen všem bez ohledu na jejich společenské zařazení. Početnější skupina nově rekrutovaných členů byla z nižších vrstev. Benediktýni působili ve vesnicích a městech, kde také rekrutovali. Následně v komunitě, ve které se angažovali, využívali i své dovednosti. Klášter byl hospodářsky soběstačnou jednotkou, která se nesdružovala s ostatními kláštery. Benedikt prosazoval absolutní primát řehole. Ta měl vždy pravdu a podle se následně rozhodovalo. Členové se jí museli držet ve všech bodech. Prvním mužský klášter byl založen v Břevnově roku 993 n. l. druhým pražským biskupem sv. Vojtěchem a Boleslavem II. Benedikt neboli Kamil z Nursie byl prohlášen za svatého až v roce 1220. Svátek má 11. července. V roce 1964 se mu dostalo vysokého ocenění, kdy ho papež Pavel VI. prohlásil za patrona Evropy. Ostatky sv. Benedikta jsou pohřbeny od roku 660 n. l. v kryptě opatského kostela v Saint-Benoît-sur-Loire a v Germigny-des-Prés ve Francii, poblíž Orléans (2).

- **Luther Christman**

Jedna z legend světového ošetřovatelství Luther Christman se narodil 26. února 1915 v Summit Hill v Pensylvánii. Byl americkým všeobecným ošetřovatelem, profesorem v oboru ošetřovatelství, univerzitním správcem a advokátem pro genderové a rasové rozmanitosti v ošetřovatelství. Christman se během svého života setkal s diskriminací na základě pohlaví. Bylo mu vyčítáno, že pracuje v ženské profesi jako všeobecný ošetřovatel. Během druhé světové války se pokoušel dostat k armádním sborům jako všeobecný ošetřovatel, bohužel marně. Byl mu dokonce zakázán vstup do dvou vysokých škol, kde byl studijní program Ošetřovatelství, protože byl muž (23).

Přes veškeré problémy, které mu život připravil, získal v roce 1939 diplom z Pensylvánské ošetřovatelské školy pro muže. Následně úspěšně absolvoval Templovu Univerzitu, kde získal bakalářský titul. Dále získal titul Ed.M. v oboru klinické psychologie v psychoanalytickém institutu ve Philadelphii. Tento postgraduální akademický titul znamená The Master of Education, v překladu mistr edukace. Úspěšně absolvoval doktorandské studium na Michiganské státní Univerzitě, kde studoval antropologii a sociologii a získal titul Ph.D. a díky tomu se stal ředitelem státní nemocnice Yankton v Jižní Dakotě. V roce 1963 byl jmenován profesorem v Michiganské Univerzitě (23).

Jeho nejvýznamnější čin, který vykonal pro všeobecné ošetřovatele, se stal v roce 1974. V tomto roce totiž založil Národní ošetřovatelskou organizaci pro muže pracující v oboru ošetřovatelství. Později se tato organizace přejmenovala na Americké shromáždění pro muže v ošetřovatelství (AAMN – American Assembly for Men in Nursing). Jeho dalším úspěchem, kdy zbořil mýty o tom, že se muž do ošetřovatelství nehodí, bylo jeho jmenování na pozici děkana univerzity (program Ošetřovatelství) a rovněž byl jmenován i ředitelem státní ošetřovatelské nemocnice. Na tyto pozice byl jmenován jako první muž v historii. Luther Christman mimo jiné založil i ošetřovatelský model, který byl pojmenován Rush model. Díky tomuto modelu a boji za práva mužů v ošetřovatelství je celosvětově uznávaným. Zemřel 7. června 2011 v úctyhodných 96 let (23).

- **Jean Henri Dunant**

Zakladatel červeného kříže se narodil 8. května 1828 v Ženevě do rodiny kalvínského vyznání, která se charitativně starala o sociálně slabé a to zejména mezi otroky, vězni, chudými a nemocnými lidmi. Již od malička se tedy setkával s lidským utrpením a již v osmnácti letech se aktivně zapojoval do ženevských dobročinných akcí. V 60. letech 19. století Dunant vycestoval do severní Itálie, aby se zde mohl starat o raněné vojáky během probíhající války. V červnu 1859 se odehrála bitva, po níž zůstalo několik desítek tisíc umírajících a raněných vojáků. Dunanta tato tragédie natolik poznamenala, že začal s organizovaným ošetřováním pro raněné vojáky (7).

Snažil se zapojit místní obyvatele (především ženy a dívky), aby se i oni podíleli na pomoci raněným jakýmkoliv způsobem. Jejich pomoc spočívala v obstarání vody a jídla, v morální podpoře jak raněným tak školeným zdravotníkům a v neposlední řadě pomáhali i zdravotnickému personálu při ošetřování raněných. Dunant obstarával i neustálý přísun zdravotnického materiálu, který díky velkému počtu raněných velmi rychle docházel. Začal s místními lidmi stavět i polní nemocnice a přesvědčoval je, aby pomáhali všem, kteří potřebují pomoc bez ohledu na jejich národnost. Uplatnil přitom slogan „ Tutti fratelli “ (všichni jsou bratři), (3).

V tomto nepříjemném období se zrodila myšlenka o rozvoj a zbudování neutrální organizace, která by se starala o raněné vojáky. 17. února 1863 byl vytvořen pětičlenný výbor, jehož členy byli Dunant, Moynier, generál Henri Dufour a další dva lékaři. Téměř na konci téhož roku se rozhodovalo o emblému či znaku budoucí mezinárodní organizace. Nakonec zvítězila verze protikladu švýcarské vlajky – červený kříž v bílém poli. Zároveň se tento rok zapsal do dějin jako počátek celosvětového hnutí červeného kříže (7).

První ženevská konvence byla podepsána v srpnu roku 1864 tzv. Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných vojáků v polní armádě. Bohužel spory a nejednotnost názorů členů výboru pěti organizací donutili Dunanta k rezignaci. Rok 1867 byl pro Dunanta zlý. Jeho podniky byly dány do konkurzu, a po vyhlášení krachu mu toho zbylo pramálo. Tato žalostná situace přiměla Dunanta vzdát se všech společenských aktivit. Po těchto těžkých životních ranách se přestěhoval do Paříže, kde žil v chudobě. Během francouzsko-pruské války, se jeho situace zlepšila a založil Všeobecně podporovací společnost a zanedlouho Všeobecnou společnost pro pořádek a civilizaci.

Po přestěhování do Londýna, začal dostávat peněžní výpomoc od vzdálenějších členů rodiny. Díky štědrosti a výpomoci rodiny se jeho život zklidnil a zlepšil. V roce 1887 se přestěhoval do Heidenu na břehu Bodamského jezera.

Díky nuzným podmínkám, ve kterých žil se zhoršil i jeho zdravotní stav. Díky nemocem strávil v nemocnici a v léčebnách poslední roky svého života. Jako první získal Nobelovu cenu za mír za svůj podíl při založení Mezinárodního červeného kříže a za podnět k ženevským konvencím. Bohužel špatný zdravotní stav mu nedovolil si Nobelovu cenu převzít osobně. Zemřel 30. října 1910. Pochován je na hřbitově v Sihlfeldu v Curychu. Datum Dunantova narození (8. května) je slaven jako Světový den Červeného kříže a Červeného půlměsíce (3).

4 Americké shromáždění pro muže v ošetrovatelství

Americká asociace AAMN (American assembly for men in nursing) sdružuje muže, kteří pracují v ošetrovatelství jako všeobecní ošetrovatelé. Toto shromáždění bylo založeno v roce 1971 americkým všeobecným ošetrovatelem Stevem Millerem. Pracoval v Michiganské nemocnici a tam ho napadlo založit organizaci pro muže v ošetrovatelství. Hlavní myšlenkou této organizace bylo seskupit muže pracující na pozici všeobecného ošetrovatele a umožnit jim tak se družit i s jejich kolegy v oblasti ošetrovatelství. Muži by se tak mohli podílet o své zkušenosti z praxe a diskutovat nad tím jak tuto netradiční profesy prezentovat na veřejnosti a inspirovat tím muže k výběru tohoto povolání. Hlavní sídlem si Miller zvolil Michigan. Během několika málo let se skupina všeobecných ošetrovatelů rozrostla na úctyhodných 2300 členů. Po odchodu zakladatele S. Millera, začala mít tato organizace potíže s vedením. Proto se do organizace vložil Luther Christman a svolal všechny členy a úspěšně tak reorganizoval celou organizaci. Jedním z reorganizačních cílů byla změna názvu (NMNA – národní mužská asociace sester). Po té se tato skupina nadále rozšiřovala, až postupně každý stát měl svého zástupce v této oblasti (16, 21).

4.1 Vzdělávací stipendia

Společnost AAMN nabízí několik vzdělávacích stipendií určených pro muže, kteří studují obor všeobecný ošetrovatel. Výše stipendia je každý rok odlišná. Záleží totiž na štědrosti členů AAMN, kteří dobrovolně poskytují finanční prostředky na daná stipendia. Pro úspěšné přiznání stipendia se zájemce musí samozřejmě přihlásit. AAMN organizace udílí každý rok několik cen. Jedna z nich se jmenuje Awards Luther Christman. Tuto cenu získá jedinec – všeobecný ošetrovatel – za mimořádný přínos do ošetrovatelství. Oceněný muž by měl významně a účelně přispívat této organizaci. Tuto cenu může získat i muž, který není členem AAMN. Další udělovanou cenou je cena Lee Cohen Award. Jedná se o velmi prestižní ocenění, které se od ceny Luthera Christmana liší pouze tím, že oceněný muž musí být minimálně dva roky členem organizace AAMN (22).

4.2 Zviditelnění všeobecných ošetrovatelů

Organizace AAMN nejenže uděluje ceny jednotlivcům, ale uděluje ceny i různým institucím jako jsou např. zdravotní školy, zdravotní fakulty či jiná zdravotní zařízení. Zdravotní pracoviště, které usiluje o získání ceny pro nejlepší pracoviště roku, musí vykazovat značné úsilí v oblasti náboru a hlavně udržení všeobecných ošetrovatelů ve zdravotnictví. Pro získání ceny musí dané pracoviště poskytnout následující údaje z předchozího a aktuálního roku:

- Počet všeobecných ošetrovatelů.
- Procento ošetrojícího personálu, kterým jsou muži.
- Počet řídicích/administrativních pozic všeobecných ošetrovatelů.
- Řadu klinických vedoucích pozic (pedagogové, odborní asistenti atd.).
- Procento všeobecných ošetrovatelů, kteří zde vykonávají praxi.
- Fluktuaci všech všeobecných ošetrovatelů.

- Fluktuaci pouze všeobecných ošetřovatelů.
- Počet všeobecných ošetřovatelů, kterým bylo nabídnuto stipendium.
- Procento všeobecných ošetřovatelů, kteří se nadále vzdělávají (VŠ, specializace atd.).

Díky těmto bodům je dané, že cenu pro nejlepší pracoviště nezíská jen tak někdo. Tyto náročné podmínky splní pouze to pracoviště, které své všeobecné ošetřovatele podporuje v plné míře. Díky této snaze o získání ceny se toto povolání zároveň dostává do podvědomí laické veřejnosti a popularizuje se profese všeobecného ošetřovatele (22).

5 Působení všeobecných ošetřovatelů ve zdravotnictví

Pojem povolání je všeobecně nejobecnějším a díky tomu i těžko uchopitelným. Většina lidí ho chápe jako zaměstnání či profesi. U některých lidí je však pojem povolání spojen s posláním, se smyslem nebo s naplněním a uspokojením sebe sama. I samotný význam slova nás upozorňuje na určitý širší a obecnější rozměr. Např. Špok se k tomuto tématu vyjadřuje takto:

„Nestojíme jen v situaci, kdy pracujeme “na nějaké pozici”, kdy se něčím “zaměstnáváme”, ale kdy jsme voláni, povoláváni k nějakému určení. Cítíme, že to, co děláme, má smysl jak pro nás, tak pro druhé lidi. Cítíme, že pro danou činnost máme předpoklady, máme pro ni určitý talent, že je v naší přirozenosti, že nám jde a že nás také baví. Dokážeme o ní povídat se záplem. Cítíme, že toto je naše místo v životě, že jsme jím užiteční“ (Špok 2015).

5.1 Předpoklady k výkonu práce všeobecného ošetřovatele

Povolání všeobecného ošetřovatele není zrovna jednoduché a na uchazeče klade specifické nároky. Úspěšný absolvent by měl mít dobrou fyzickou ale i psychickou kondici. Pokud si představíme práci všeobecného ošetřovatele, každý z nás si vybaví něco zcela odlišného a naše představy se budou výrazně lišit od jasně dané skutečnosti.

Pacient ve většině případů zahlédne usměvavou tvář, která mu bez okolků pomůže, lékař si zase vybaví spolehlivou, pracovitou a pomocnou pravou ruku. Sestra tvoří pomyslný štít mezi pacienty a lékaři. Bohužel občas schytá nějakou výčitku ať z jedné, či z druhé strany. Měla by se neustále vzdělávat a edukačně by měla být na vysoké úrovni. Ze správné sestry by měla sršet dobrá nálada, která nakazí všechny kolem ní. Samozřejmostí by měla být práce na směnný provoz včetně víkendů a svátků. Zdravý životní styl, pravidelný spánek a osobní život jsou bohužel touto profesí značně ovlivňovány (28).

Během svého života si sám člověk utváří určité postoje k sobě samému i k ostatním lidem. Začíná hodnotit sám sebe, v hlavě se mu rodí představy o tom, jakým člověkem by se chtěl stát. Samotná podstata v sebepoznávání sebe sama je v neustálém uvědomování si svých schopností, vlastností a v neposlední řadě také nedostatků. Sebeznávání je důležité v každé životní situaci, ve které se člověk nachází. Aby vůbec mohli, jak všeobecný ošetřovatel, tak všeobecná sestra, porozumět rozdílům v chování různých nemocných lidí, je třeba, aby poznali nejprve samy sebe. Jaké by tedy měli být osobnostní předpoklady pro profesi všeobecné sestry? Jaká by sestra měla vlastně být? A co teprve, když se v roli všeobecné sestry objeví muž? Mezinárodní etický kodex ICN nám vymezuje etické vzorce chování (viz. Příloha č. 2). V současné době, je psychohygienu ohleduplnější k psychice zdravotníků než dříve a nabízí tak efektivnější zvládnání pracovní zátěže. Důležitým faktorem je snaha tuto zátěž zvládat. Existuje několik předpokladů pro zvládnutí pracovní zátěže na osobnost všeobecné sestry či všeobecného ošetřovatele (14).

Zdravotník by měl dokonale poznat sám sebe. Pokud člověk dokáže v reálném světě pohlédnout na svou osobu a uvědomit si své stinné a světlé stránky, dokáže pak efektivně zvládat zátěž, která na něj čeká. Měl by dokázat zvládnout své starosti v osobním životě a ne je přehlížet a dělat jakože se nic neděje. Zdravá reakce je se snažit hledat řešení daného problému. Ve správně fungujícím týmu by měl každý chápat, že nemáte náladu na odpolední kávu, když máte starost o svou nemocnou matku a přiměřeně reagovat. Jestliže už rozumím sobě, svým potřebám a reakcím, je důležité o nich i mluvit před ostatními (4, 12).

Dalším atributem pro profesy všeobecné sestry nebo všeobecného ošetřovatele je absolvování příslušných škol, adaptačního období a dalších celoživotních vzdělávání. Kromě jasně daných podmínek pro získání odborné kvalifikace se následně můžeme zamyslet nad osobnostními předpoklady. Je dobré je poznávat, objevovat a pochopit.

Se zjištěnými schopnostmi lze naložit různě. Člověku mohu zapříčinit stres nebo naopak dají možnost dalšího rozvoje. Když vím, jaká bude má reakce, mohu se pokusit danou situaci ovlivnit. Základ osobnosti je utvářen na biologickém základě, který nadále ovlivňuje vše, co nás život naučí. Vedle vlivu genetiky a prostředí je důležité naše rozhodování, regulace postojů a chování. Bez těchto schopností bychom neměli sebemenší šanci na změnu (12).

5.2 Rozdíly mezi všeobecnou sestrou a všeobecným ošetřovatelem

Na celém světě žije více žen než mužů. Je dokázáno, že ženy dospívají a vyzrávají daleko dříve a rychleji než muži a přesto jich je mnohem méně v řízení podniků, firem, v politice a v manažerských pozicích (17). Co se týká zdravotnické sféry, ženy dlouhodobě převyšují muže na pozici všeobecné sestry/všeobecného ošetřovatele. Netýká se to pouze řadových sester a i sester ve vedoucích pozicích. Muži a ženy jsou neustále srovnávány a nabádány k tomu, zda žena uspěje na mužské pozici a zda muž uspěje na pozici ryze ženské (28). Důkazů je několik. Např.: učitel v mateřské školce, prodavač květin, stevard a v neposlední řadě také vrchní všeobecný ošetřovatel. Hranice se meze nekladou, říká přísloví. Platí to nejen ve zdravotnické sféře ale i v jiných oblastech povolání (25).

5.3 Povahové vlastnosti

Povahové vlastnosti, dovednosti, strategie zvládnání zátěže, vědomosti, zkušenosti, schopnosti apod. jsou aspekty, které jsou u každého jedince zcela odlišné. Jak bylo popsáno v kapitole Gender, každý muž a žena mají určitá vzorce chování, zvládnání zátěží aj. Co se týká copingových strategií - různorodého chování, které člověk užívá v situaci, kdy je vystaven stresoru – platí totéž. Bylo prokázáno, že muž v zátěžové situaci využívá těchto copingových strategií: je mnohem sebejistější, s důraznějším prosazováním svých názorů a obhajováním svých názorů, ukazuje svou dominanci, zdravou míru agresivity, analytičnost, vůdcovské chování a vůdcovské dovednosti.

Naopak žena v zátěžové situaci využívá tyto copingové strategie: projevuje větší míru poddajnosti, stydlivosti, solidárnosti, je více citlivá k potřebám druhým, pochopení, soucit, srdečnost, něha, s nepoužíváním vulgarismů, s inklinací ke snění a jemnosti (6, 8).

5.4 Vedoucí pozice

Každá profese má své vedoucí pracovníky a podřízené zaměstnance. *„Každý z nás se během profesního života setkává s nadřízenými. Např. věta „takovou vrchní jsem už nikdy potom neměla“ ukazuje na fakt, že na vedení velmi záleží.“* (Venglářová, 2011, str. 145). Každý pracovník by si měl uvědomit, zda je vhodný typ na vedoucího pracovníka. Zkušenosti z praxe jsou takové, že od sester ve vedoucích pozicích slyšíme tento názor: *„Nabídli mi to, nikdo to nechtěl dělat, přemlouvali mě, dělala jsem jen zástup a už mi to zůstalo.“* (Venglářová, 2011, str. 145). Každý pracovník je zodpovědný za své rozhodnutí přijmout místo na vedoucího pracovníka oddělení. Většina lidí se bojí selhání na této prestižní pozici, ale musíme si uvědomit, že selhání by bylo na této pozici setrvat. Není selhání, pokud po čase zjistíme, že nám tato role nevyhovuje, a požádáme o uvolnění (12).

Pokud srovnáme roli pomáhající sestry a roli vedoucí sestry, je role pomáhající sestry stále více vyzdvihována nikoliv přiměřeně oceněna (13). Význam vedení ošetrovatelského týmu je stále nedoceněn. Ještě před nedávnem byla za „dobrou staničnickou“ označována sestra, která ve své podstatě vykonávala roli směnové sestry a pak si tzv. „odběhla udělat nějaké papíry“. Samy sestry obtížně opouští roli odbornou a přijímají označení sestra manažerka. Při volbě nové sestry manažerky (kupodivu častěji a rychleji jdou do vedení muži v roli sester) se objevují různá hlediska. Odbornost, schopnost vedení lidí, navíc ještě talent organizační a logistický. Sestra, která zastává nejnižší manažerskou roli má dvě zásadní role. Zajistit kvalitní ošetrovatelskou péči a zároveň chod oddělení (12).

III Výzkumná část

Ve výzkumné části práce jsou uvedeny cíle práce, výzkumné předpoklady a hypotézy. Všechny tyto atributy byly stanoveny na základě pilotního výzkumu a předem prostudované literatury, novinových článků a vyhlášek vztahující se k tématu bakalářské práce. Dále je uvedena metodika výzkumu a jeho realizace pomocí dotazníkového šetření. Výsledkem je analýza šetření získaných informací.

1 Cíle práce, výzkumné otázky a předpoklady

Cíle výzkumu:

1. Ověřit, zda je ve zdravotnictví poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry.
2. Zjistit a zmapovat názory a postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů v profesi všeobecné sestry.
3. Zmapovat pozitiva a negativa mužů v roli vykonávání práce všeobecné sestry.
4. Komparace výsledků šetření mezi respondenty v pozici – vedoucích a řadových sester.

Výzkumné otázky:

1. Je po mužích v roli všeobecné sestry (všeobecného ošetřovatele) na zdravotnických pracovištích poptávka?
2. Převládají pozitiva mužských schopností pro práci ve zdravotnictví?
3. Jsou názory na práci mužů na pozici všeobecné sestry odlišné mezi vedoucími a řadovými sestrami?

Výzkumné předpoklady:

1. Předpokládám, že ve více jak v 60 % odpovědí, je po mužích na pozici všeobecné sestry poptávka.

2. Předpokládám, že muži na pozici všeobecné sestry jsou v ošetrovatelském týmu potřební.
3. Předpokládám, že více jak 60 % zdravotnických pracovníků vnímá muže na pozici všeobecné sestry pozitivně.
4. Předpokládám, že směnové všeobecné sestry by na svém oddělení uvítali muže na pozici všeobecné sestry více než sestry ve vedoucích pozicích.

2 Metodika výzkumu

Ve výzkumné části byla použita kvantitativní metoda výzkumu. Sběr dat byl proveden dotazníkovým šetřením (příloha č. 3). Otázky vycházely z předem stanovených cílů bakalářské práce, podle kterých byly stanoveny i výzkumné předpoklady. Dotazník byl sestaven podle pilotního výzkumu s 10 dotazníky o 18 otázkách, který byl proveden na oddělení Spinální jednotky Krajské nemocnice Liberec v červnu 2014. Na základě tohoto výzkumu byly některé položky upraveny a doplněny. Po následném prostudování příslušné literatury a na základě mých dosavadních profesních zkušeností, byl návrh dotazníku předložen vedoucímu práce Mgr. Bláhové ke schválení. Nespornou výhodou dotazníkového šetření je jeho anonymita, jelikož respondenti mohou své odpovědi více rozvést. Dotazník byl jak v tištěné, tak i v elektronické formě.

V úvodu dotazníku byly uvedeny instrukce pro správné vyplnění dotazníku a kontakt na autora dotazníku, pro případ nejasností s dotazníkem či dotazů. Dotazník měl celkem 22 otázek. 19 otázek bylo uzavřených, kde mohli respondenti odpovídat s volbou jedné nebo více předem stanovených odpovědí. Dotazník dále obsahoval 3 polootevřené otázky, kde k předem nadefinovaným odpovědím bylo možno doplnit vlastní názor.

- Otázky č. 1 - 4 byly pouze identifikační.
- Otázky č. 6, 8 a 12 ověřovaly, zda je po mužích na pozici všeobecné sestry vůbec poptávka.
- Otázky č. 5, č. 9, č. 10, č. 13, č. 14, č. 16, č. 17, č. 18 a č. 19 měly za úkol zmapovat názory a postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů na pozici všeobecné sestry.

- Otázky č. 7, č. 11, č. 15, č. 20, č. 21 a č. 22 mají zjistit pozitiva a negativa mužů v roli vykonávání práce všeobecné sestry.

3 Charakteristika výzkumného vzorku

Soubor respondentů tvořili zaměstnanci Krajské nemocnice Liberec a.s.

- 12 vrchních sester, 18 staničních sester a 100 řadových všeobecných sester.
- 56 pracovníků z chirurgických oborů.
- 39 pracovníků z interních oborů.
- 5 pracovníků z geriatrického oboru.
- 10 pracovníků z pediatrických a gynekologických oborů.
- 20 pracovníků z jiných oborů (ORL, domácí péče aj.).
- Schopnost a ochota spolupracovat.

4 Průběh výzkumného šetření

Před samotným zahájením výzkumného šetření byl zajištěn souhlas pro provádění výzkumu u vedoucích pracovníků jednotlivých pracovišť, na kterých byl výzkum realizován (Příloha č. 4). Respondenti své odpovědi označovali křížkem, popřípadě jednotlivé údaje doplnili. Dotazníkové šetření probíhalo ve dvou formách. První forma výzkumného šetření byla pomocí elektronických dotazníků, které jsem rozesílal vrchním sestřám a s jejich pomocí dále rozesílal řadovým sestřám/ošetřovatelům. Pokud někomu elektronická forma nevyhovovala, přistoupil jsem ke klasickému dotazníkovému šetření v papírové formě. Dotazníkové šetření probíhalo od července 2014 do konce února 2015.

Elektronický dotazník vyplnilo celkem 75 respondentů. Na požádání vrchních sester jsem osobně rozdál dalších 100 dotazníků v papírové formě. Vraceno bylo 60

dotazníků, tedy 60 % návratnost. Z těchto 60 dotazníků muselo být pro neúplnost vyřazeno 5 dotazníků. Spolu s vyplněnými elektronickými dotazníky jsem měl k dispozici celkem 130 (100 %) řádně vyplněných a odevzdaných dotazníků.

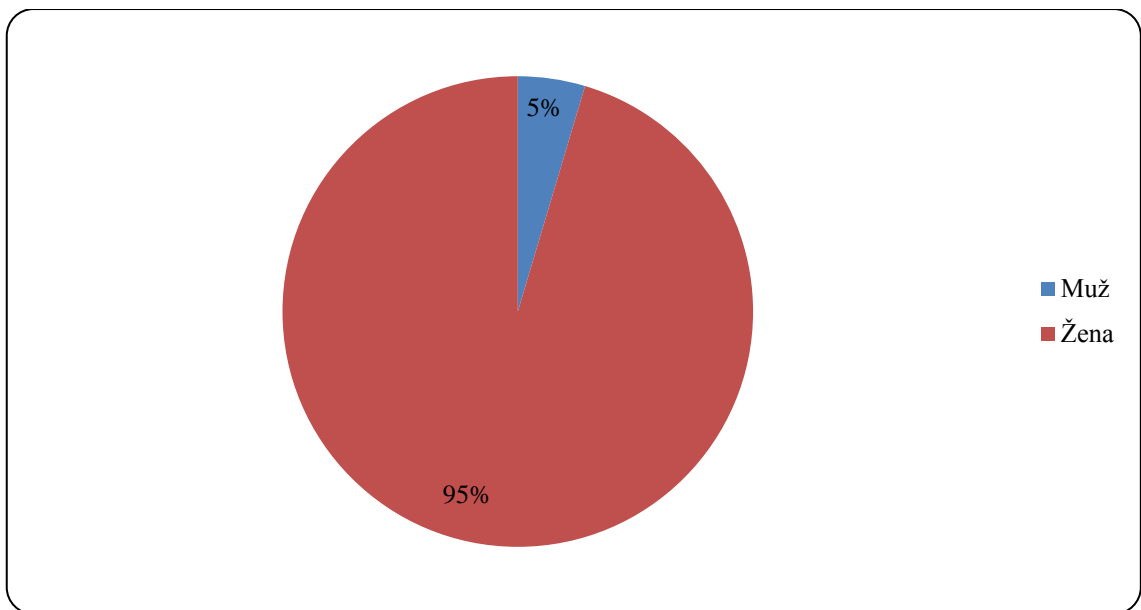
5 Analýza a prezentace získaných dat

Získaná data a veškeré údaje po ukončení vlastního výzkumného šetření byla vyhodnocena a zpracována v počítačovém editoru Microsoft® Office 2010 Word a Microsoft® Office 2010 Excel. Stanovila se absolutní a relativní četnost všech stanovených údajů. Získaná data jsou uvedena ve znacích n_x a f_y . Absolutní četnost odpovídá počtu respondentů, kteří odpovídali na danou otázku. Uvádí se v absolutních hodnotách - celých číslech. Relativní četnost je uvedena v procentech (zaokrouhleno na celé jednotky) a vyjadřuje, jak velká část z celkového počtu respondentů připadá na danou hodnotu. Ke každé analýze jednotlivé otázky se vztahuje tabulka a graf s výkladem uvedených údajů.

Analýza otázky č. 1: Pohlaví respondentů

Tabulka č. 1 Pohlaví respondentů

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Muž	6	5 %
Žena	124	95 %
Celkový počet	130	100%

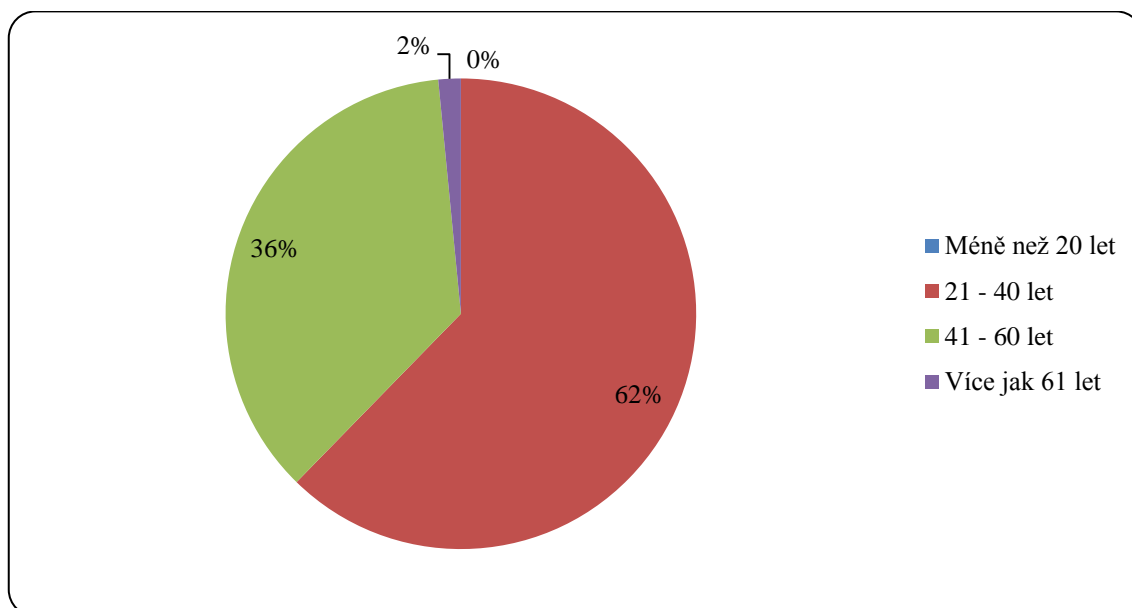
Graf č. 1 Pohlaví respondentů

První informační otázkou byla otázka na pohlaví respondenta. Z celkového počtu 130 respondentů bylo z velké většiny zastoupeno pohlaví ženské. Celkem 124 dotazovaných (95 %) tvořily ženy. Druhou skupiny tvořilo pohlaví mužské, které bylo zastoupeno 6 muži (5 %).

Analýza otázky č. 2: Věk respondentů

Tabulka č. 2 Věk respondentů

	$n_x [=]$	$f_y [\%]$
Méně než 20 let	0	0 %
21 – 40 let	81	62 %
41 – 60 let	47	36 %
Více jak 61 let	2	2 %
Celkový počet	130	100 %

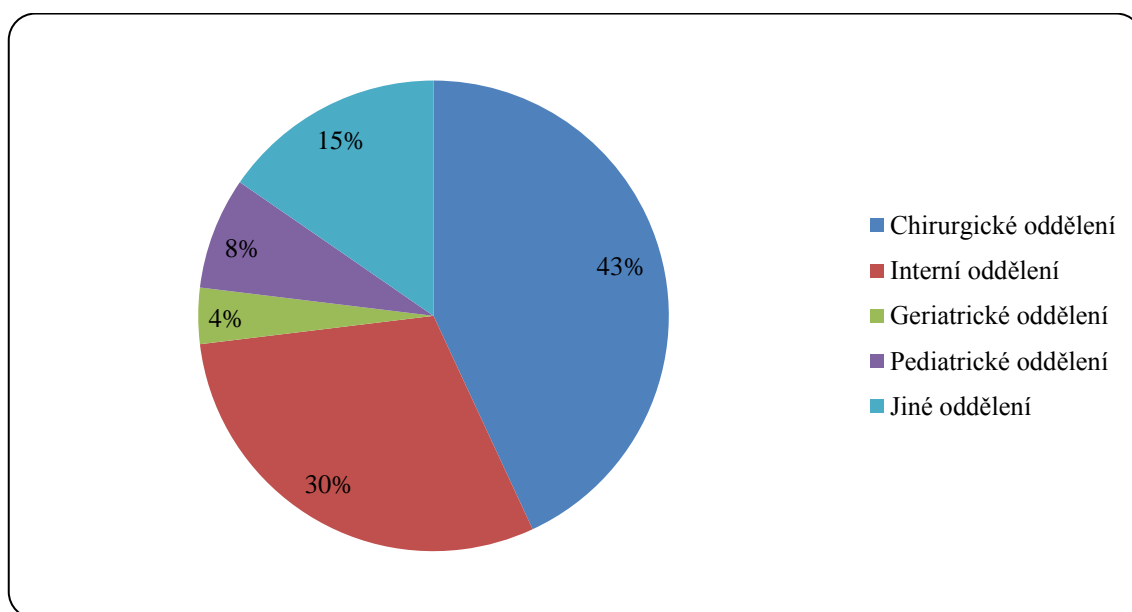
Graf č. 2 Věk respondentů

Dotazníková položka č. 2 se týkala věku daného respondenta. Dolní věková hranice byla stanovena na méně než 20 let a horní hranice byla stanovena nad 61 let respondenta. Bylo zjištěno, že nejvíce respondentů bylo ve věkové skupině 21 – 40 let, a to v počtu 81 (62 %) respondentů. Druhým nejčastějším uvedeným věkem byl věk v rozmezí 41 – 60 let a to 47 respondentů (36 %). Ve věkové skupině nad 61 let byly pouze 2 respondenti (2 %). Věková skupina pod 20 let neměla žádné zastoupení ve výzkumném šetření.

Analýza otázky č. 3: Pracoviště respondentů

Tabulka č. 3 Pracoviště respondentů

	$n_x [=]$	$f_y [\%]$
Chirurgické oddělení	56	43 %
Interní oddělení	39	30 %
Geriatrické oddělení	5	4 %
Pediatrické oddělení	10	8 %
Jiné oddělení	20	15 %
Celkový počet	130	100 %

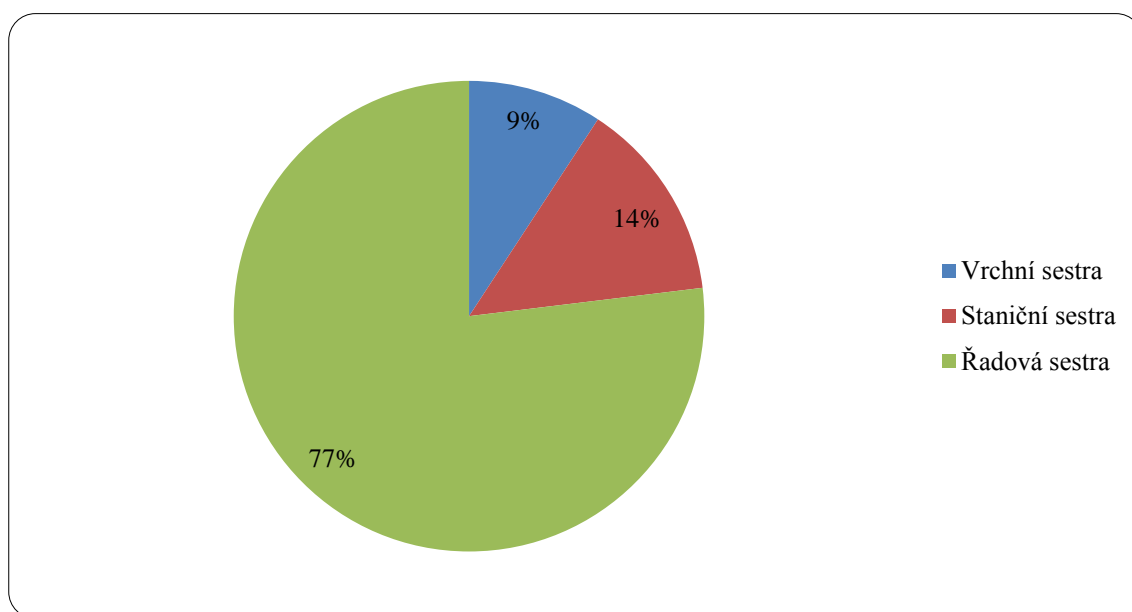
Graf č. 3 Pracoviště respondentů

Zanalyzované výsledky nám ukazují, že nejvíce respondentů bylo z chirurgických oborů a to 56 (43 %) respondentů. Interní obory patřili k druhé nejpočetnější skupině respondentů s celkovým počtem 39 (30 %) respondentů. Geriatrické oddělení bylo zastoupeno 5 (4 %) respondenty. Pediatrické oddělení jsem spojil i s oddělením gynekologickým a dohromady se z těchto oddělení zúčastnilo 10 (8 %) respondentů. Respondenti, kteří uvedli jiné oddělení (viz. Příloha č. 9), než výše jmenované se skládali z oddělení intenzivní péče a technického zaměření, jako byly laboratoře, radiodiagnostického sektoru, ORL, dermatovenerologie, sektor domácí péče atd. Celkem to bylo 20 (15 %) respondentů.

Analýza otázky č. 4: Pracovní pozice respondentů

Tabulka č. 4 Pracovní pozice respondentů

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Vrchní sestra	12	9 %
Staniční sestra	18	14 %
Řadová sestra	100	77 %
Celkový počet	130	100%

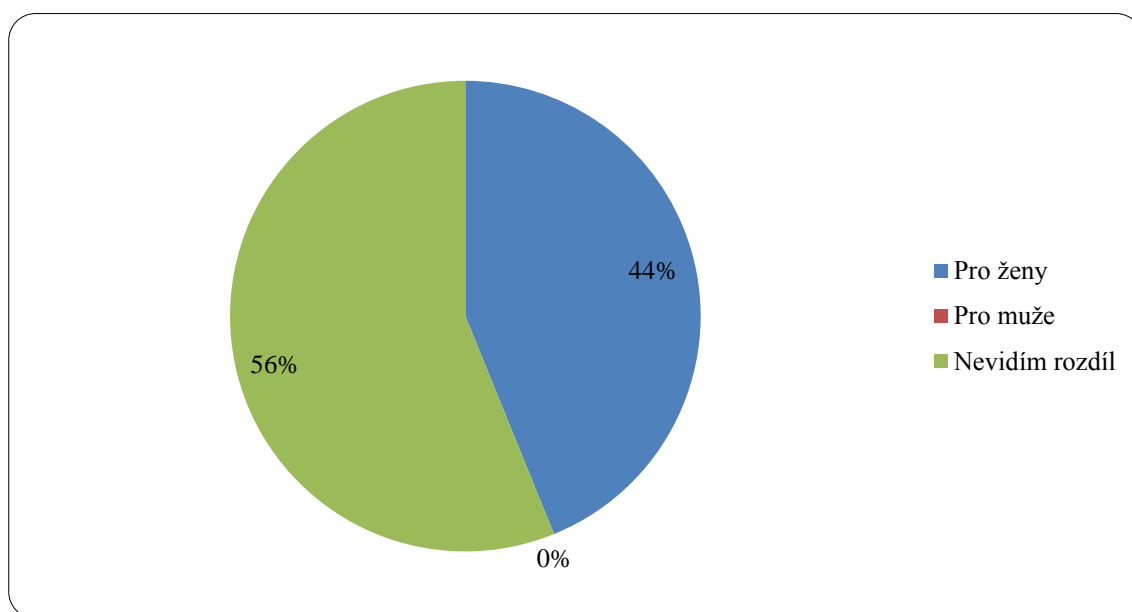
Graf č. 4 Pracovní pozice respondentů

V této otázce jsem se respondentů ptal na pracovní zařazení ve jejich oddělení. Zanalyzované výsledky nám ukazují, že dotazníkového šetření se nejvíce zúčastnili respondenti na pozici řadové sestry. Jejich počet čítal 100 (77 %) respondentů. Druhou nejpočetnější skupinou byli staniční sestry s 18 respondenty (14 %). Nejméně zastoupenou skupinou byli vrchní sestry, s celkovým počtem 12 respondentů (9 %).

Analýza otázky č. 5: Je povolání všeobecné sestry vhodné spíše

Tabulka č. 5 Je povolání všeobecné sestry vhodné spíše

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Pro ženy	57	44 %
Pro muže	0	0 %
Nevidím rozdíl	73	56 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 5 Je povolání všeobecné sestry vhodné spíše

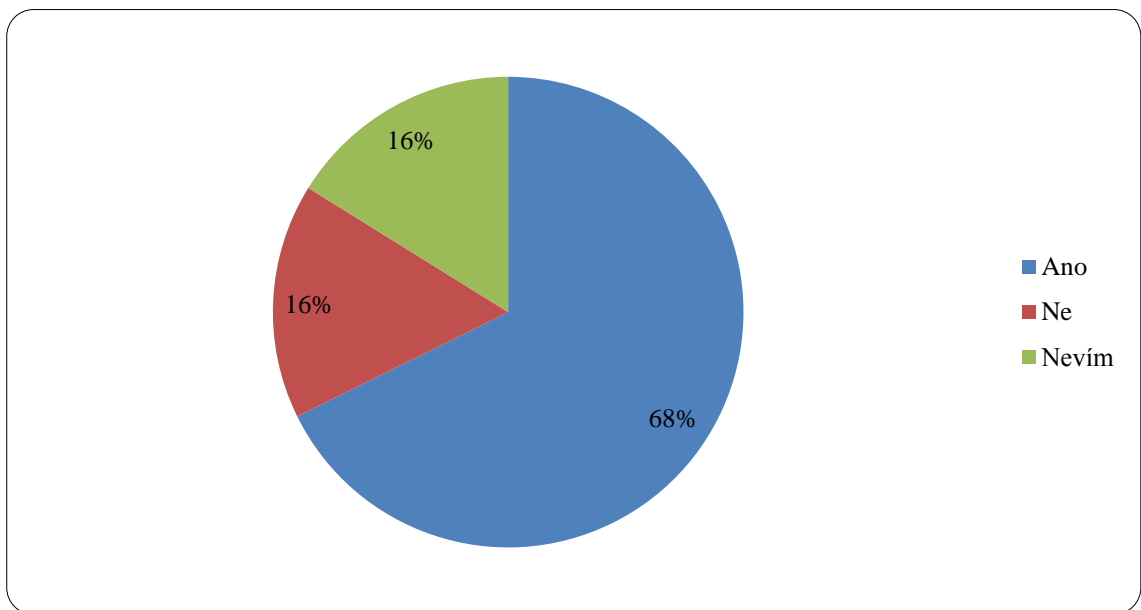
Z této Tabulky a grafu můžeme vidět, že největší počet respondentů nevidí rozdíl mezi mužem a ženou, kteří pracují jako všeobecná sestra nebo všeobecný ošetřovatel. Celkem jich bylo 73 (56 %). Druhá skupina zastávala názor, že povolání všeobecné sestry je vhodnější spíše pro ženy než pro muže. Tvořilo jí 57 respondentů (44 %). Možnost, že povolání všeobecné sestry je vhodné spíše pro muže, nezaškrtl nikdo z dotazovaných respondentů (0 %).

Analýza otázky č. 6: Muž na pozici všeobecné sestry

Tabulka č. 6 Muž na pozici všeobecné sestry

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Ano	88	68 %
Ne	21	16 %
Nevím	21	16 %
Celkový počet	130	100 %

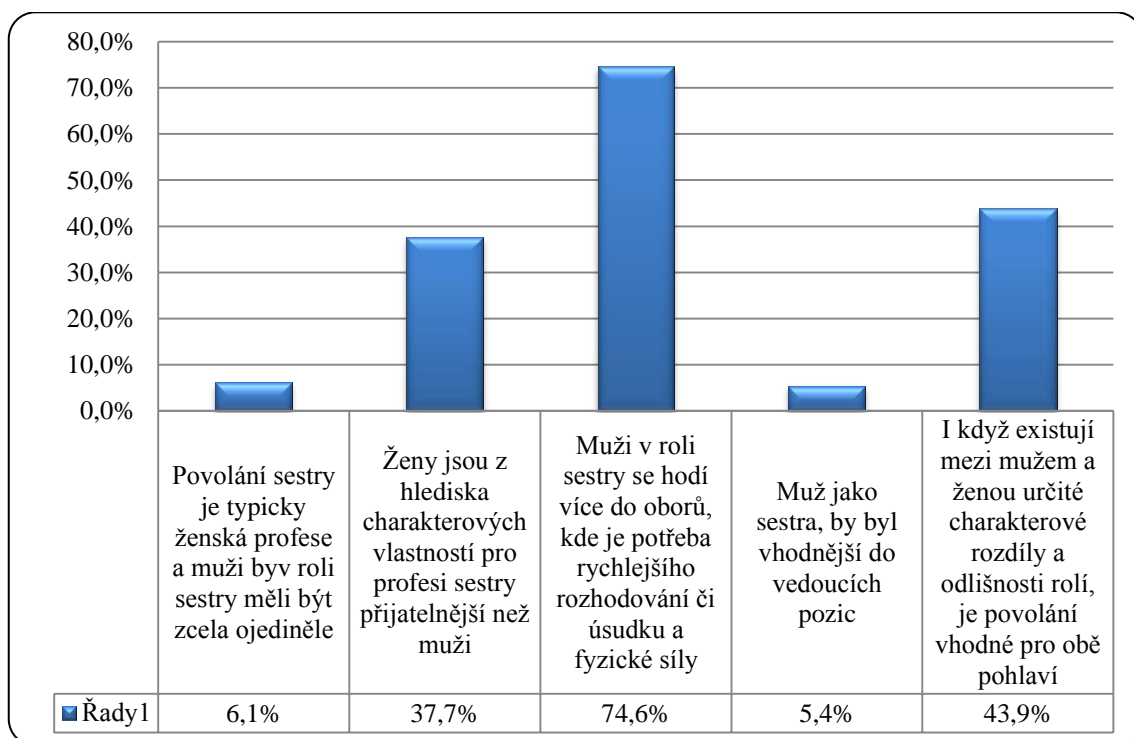
Graf č. 6 Muž na pozici všeobecné sestry

Tato otázka nám měla objasnit, zda by bylo dobré, aby na pozici všeobecné sestry pracovalo více mužů na pozici všeobecné sestry. Ukázalo se, že 88 respondentů (68 %) souhlasí s tím, aby na této pozici pracovalo více mužů. Naopak respondenti, kteří byli proti a respondenti, kteří se nemohli rozhodnout, zda by měli muži pracovat jako všeobecné sestry nebo neměli pracovat jako všeobecné sestry, měli totožný počet hlasů a to 21 (16 %).

Analýza otázky č. 7: Označte tvrzení, které Vám je nejbližší (maximálně 2)

Tabulka č. 7 Tvrzení respondentů

	n_x [=]	f_v [%]
Povolání sestry je typicky ženská profese a muži by v roli sestry měli být zcela ojedinelé	8	6,1 %
Ženy jsou z hlediska charakterových vlastností pro profesi sestry přijatelnější než muži	49	37,7 %
Muži v roli sestry se hodí více do oborů, kde je potřeba rychlejšího rozhodování či úsudku a fyzické síly	97	74,6 %
Muž jako sestra, by byl vhodnější do vedoucích pozic	7	5,4 %
I když existují mezi mužem a ženou určité charakterové rozdíly a odlišnosti rolí, je povolání vhodné pro obě pohlaví	57	43,9 %

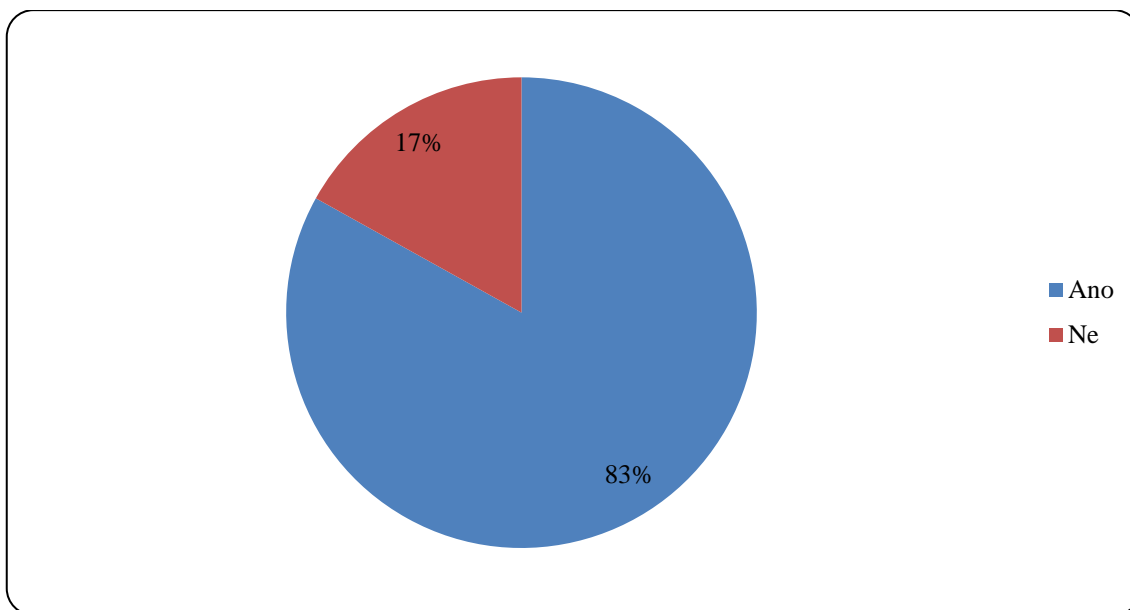
Graf č. 7 Tvrzení respondentů

U této otázky si mohli respondenti vybrat maximálně 2 z 5 možných tvrzení. Z celkového počtu 130 respondentů (100 %), 97 z nich (74,6 %) volilo tvrzení č. 3. Shodli se, že muži v roli všeobecné sestry se hodí více do oborů, kde je potřeba rychlejšího rozhodování, úsudku a fyzické síly. Druhým nejvíce odpovídaným tvrzením bylo tvrzení č. 5., které říká, že i když existují mezi mužem a ženou určité charakterové rozdíly a odlišnosti rolí, je toto povolání vhodné pro obě pohlaví. Tuto možnost volilo 57 (43,9 %) respondentů. 49 (37,7 %) respondentů se přiklání k tvrzení č. 2. Byli toho názoru, že ženy jsou z hlediska charakterových vlastností pro profesi všeobecné sestry přijatelnější než muži. Tvrzení č. 1. nám říká, že povolání sestry je typicky ženská profese a muži by v roli všeobecné sestry měli být zcela ojedinele. K této možnosti se vyjádřilo 8 (6,1 %) respondentů. Nejmenší skupina respondentů, která čítala 7 (5,4 %) členů označila tvrzení č. 4., kde bylo napsáno, že muž na pozici všeobecné sestry by byl vhodnější do vedoucích pozic.

Analýza otázky č. 8: Chcete muže na svém oddělení

Tabulka č. 8 Chcete muže na svém oddělení

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Ano	108	83 %
Ne	22	17 %
Celkový počet	130	100 %

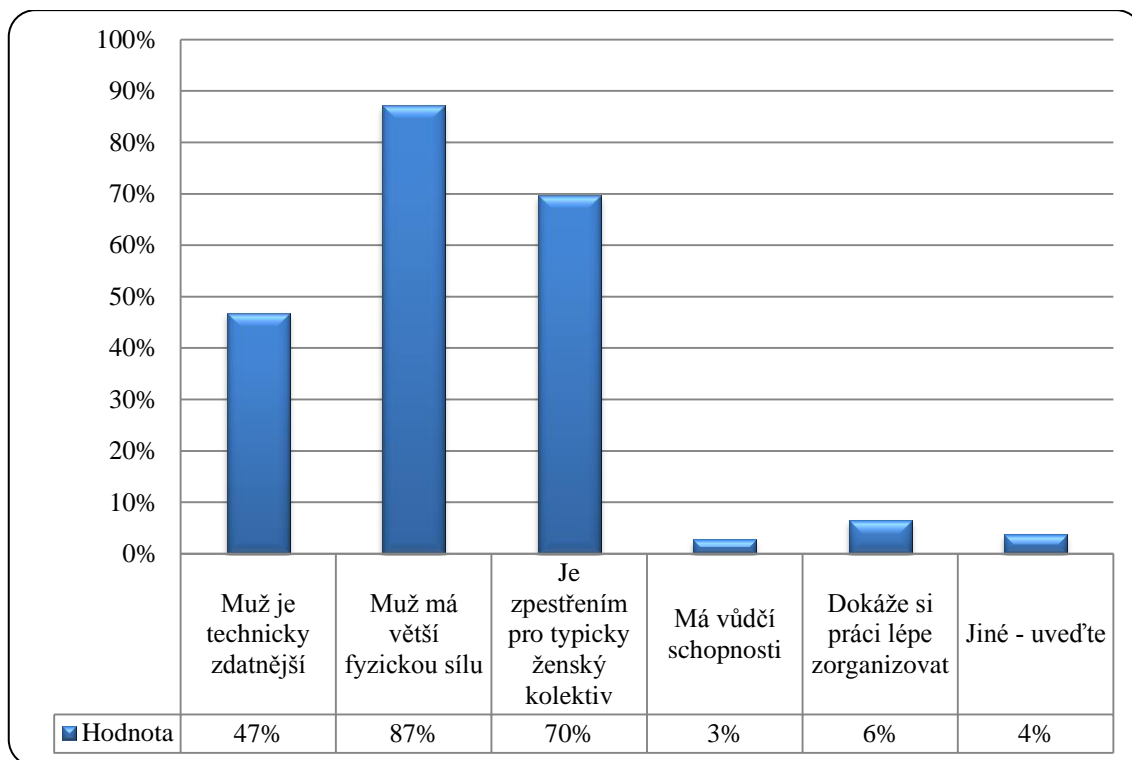
Graf č. 8 Chcete muže na svém oddělení

Jedna z nejdůležitějších otázek mého výzkumu nám jasně ukazuje, že celkem 108 respondentů (83 %) by na svém oddělení uvítalo muže na pozici všeobecné sestry. Naopak respondenti, kteří by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry neuvítali, byli zastoupeni 22 respondenty (17 %).

Analýza otázky č. 9: Důvod proč zaměstnat muže

Tabulka č. 9 Důvod proč zaměstnat muže

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Muž je technicky zdatnější	51	47 %
Muž má větší fyzickou sílu	95	87 %
Je zpestřením pro typicky ženský kolektiv	76	70 %
Má vůdčí schopnosti	3	3 %
Dokáže si práci lépe zorganizovat	7	6 %
Jiné	4	4 %

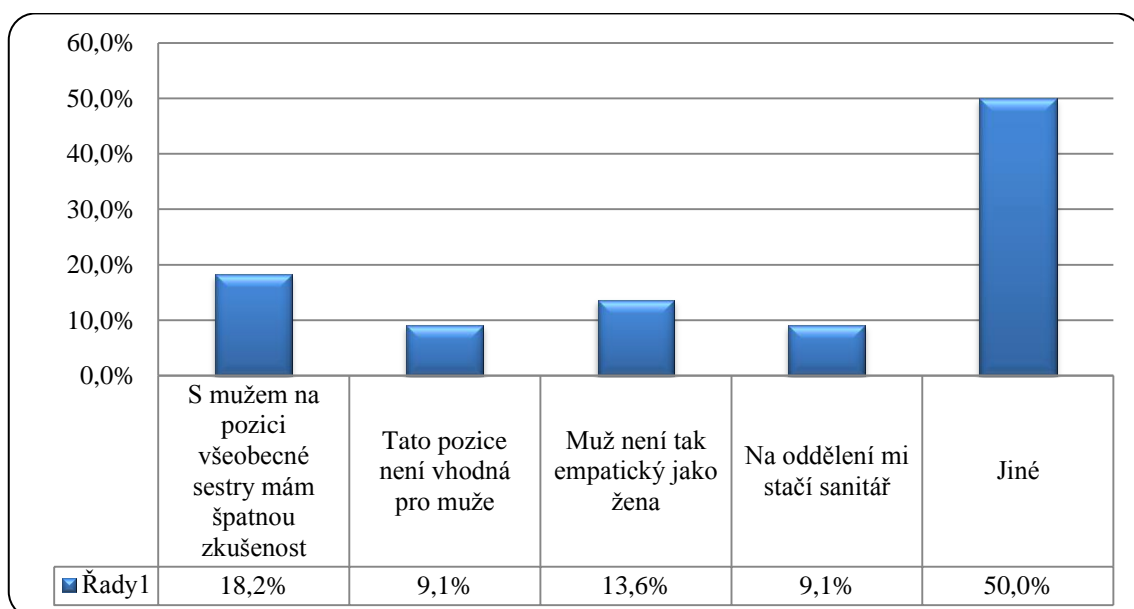
Graf č. 9 Důvod proč zaměstnat muže

Na tuto otázku odpovídali respondenti, kteří by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry uvítali. Celkem 108 respondentů (100 %) mohlo zvolit libovolné množství odpovědí, proč by muže na pozici všeobecné sestry chtěli na svém oddělení. Největší počet odpovědí, bylo u bodu, kde se respondenti shodli na tom, že muž má větší fyzickou sílu než žena a proto by ho na svém oddělení uvítali. Těchto respondentů bylo 95 (87 %). Další nejpočetnější kladnou odpovědí, proč by respondenti uvítali muže na svém oddělení, byl důvod, že je zpestřením pro typicky ženský kolektiv. Tuto odpověď volilo 76 (70 %) respondentů. O něco málo než polovina respondentů, 51 (47 %), se přiklání k odpovědi, že muž je technicky zdatnější než žena. 7 respondentů (6 %) se domnívá, že muž si dokáže práci lépe zorganizovat a proto by ho na svém oddělení uvítali. K odpovědi, že muž má vůdčí schopnosti, se přiklání 3 (3 %) respondenti. U této otázky se mohli respondenti vyjádřit i svými slovy do kolonky – jiné. Tuto cestu volili 4 respondenti (4 %). Tyto odpovědi uvádím v příloze č. 10. Za zmínku stojí poznámka respondenta, který napsal: „*Není tolik kvokání na oddělení.*“

Analýza otázky č. 10: Důvod proč nezaměstnat muže

Tabulka č. 10 Důvod proč nezaměstnat muže

	$n_x [=]$	$f_y [\%]$
S mužem na pozici všeobecné sestry mám špatnou zkušenost	7	18,2 %
Tato pozice není vhodná pro muže	4	9,1 %
Muž není tak empatický jako žena	6	13,6 %
Na oddělení mi stačí sanitář	4	9,1 %
Jiné	11	50 %

Graf č. 10 Důvod proč nezaměstnat muže

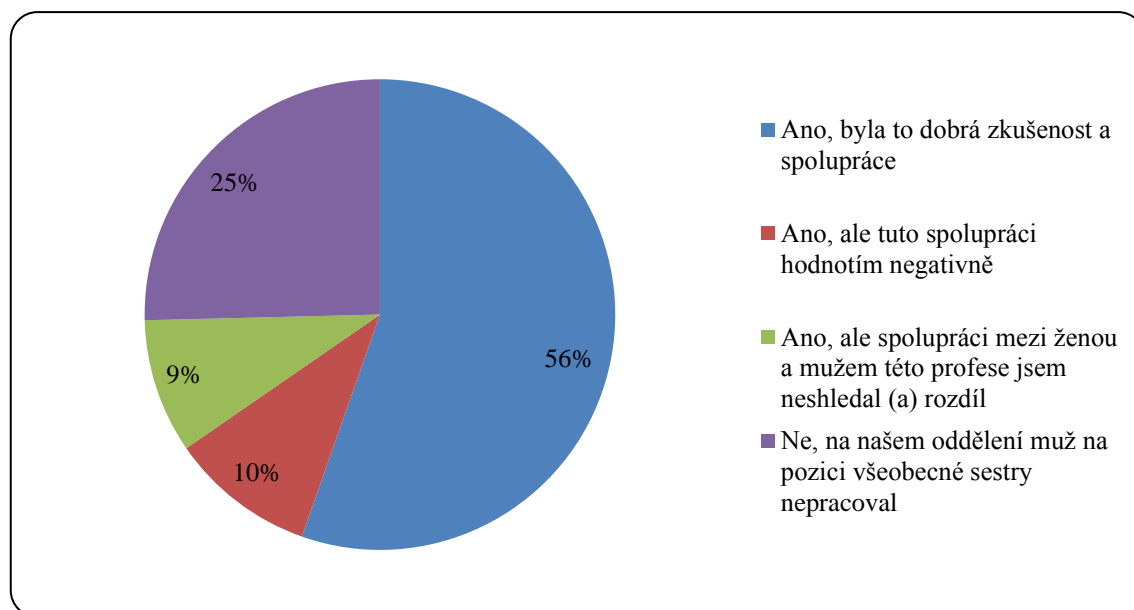
Na tuto otázku odpovídali respondenti, kteří by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry neuvítali. Těchto respondentů bylo celkem 22 (100 %). I u této otázky mohli respondenti vyslovit svůj názor, proč by muže na pozici všeobecné sestry na svém oddělení nechtěli. Tuto možnost volila přesně polovina respondentů a to 11 (50 %). Jejich odpovědi přikládám jako přílohu č. 11. Za úsměvnou zmínku stojí názor jednoho respondenta: „Muž není schopen dělat více věcí najednou.“ Druhá nejpočetnější skupina respondentů uváděla odpověď, že s mužem na pozici všeobecná sestry na svém oddělení mají špatnou zkušenost. Tuto odpověď volili 4 (18,2 %) respondenti. K odpovědi, že muž není tak empatický jako žena a proto ho respondenti

na svém oddělení nechtějí, se přiklání 3 (13,6 %) respondenti. Nejméně označovanou odpovědí, byla možnost, že profese všeobecné sestry není vhodná pro muže. To zvolili 2 (9,1 %) respondenti. Stejný byl počet respondentů, kteří označili, že na oddělení jim stačí sanitář a proto muže na pozici všeobecné sestry nepotřebují. Celkem 2 (9,1 %) respondenti.

Analýza otázky č. 11: Pracoval muž na Vašem oddělení

Tabulka č. 11 Pracoval muž na Vašem oddělení

	$n_x [=]$	$f_y [\%]$
Ano, byla to dobrá zkušenost a spolupráce	72	56 %
Ano, ale tuto spolupráci hodnotím negativně	13	10 %
Ano, ale spolupráci mezi ženou a mužem této profese jsem neshledal (a) rozdíl	12	9 %
Ne, na našem oddělení muž na pozici všeobecné sestry nepracoval	33	25 %
Celkový počet	130	100 %

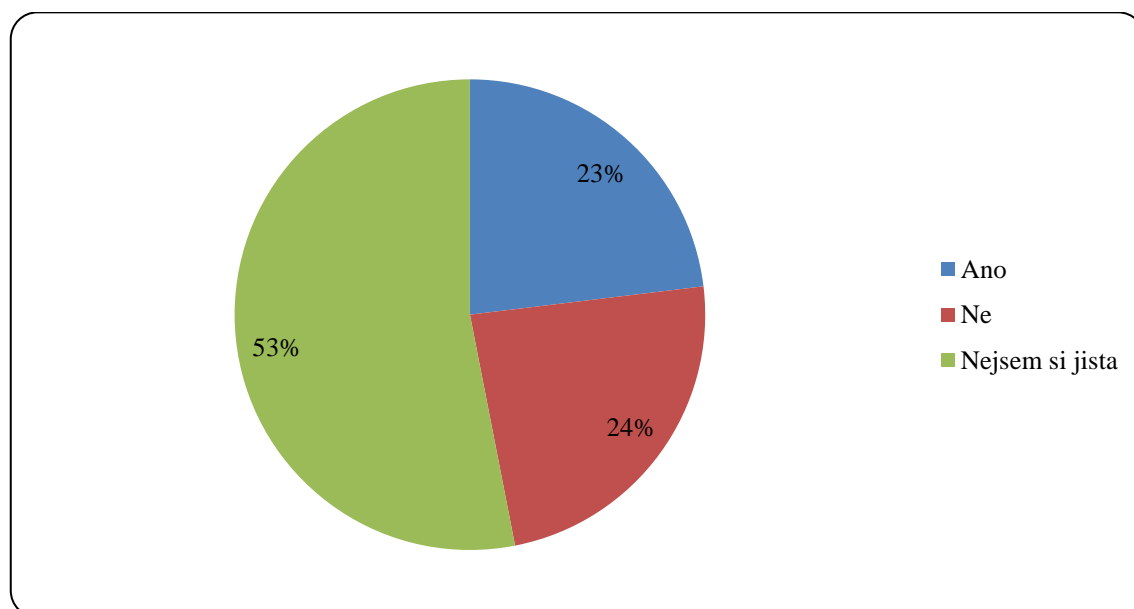
Graf č. 11 Pracoval muž na Vašem oddělení

Tato otázka nám měla zmapovat skutečnost, zda někdy na pracovišti respondentů pracoval muž na pozici všeobecné sestry. Pokud ano tak mohli hodnotit, zda tato spolupráce byla přínosná či nikoliv. Celkem 72 (56 %) respondentů se shodlo, že tato spolupráce byla přínosná. Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď, že na pracovišti respondentů muž na pozici všeobecné sestry nikdy nepracoval. Bylo jich celkem 33 (25 %). Zbylé dvě odpovědi měly skoro totožný počet respondentů. Odpověď, kdy muž na pozici všeobecné sestry pracoval, ale tuto spolupráci respondenti hodnotili negativně, zaškrtno celkem 13 (10 %) respondentů. Odpověď, kdy respondenti neviděli rozdíl ve spolupráci na oddělení mezi ženou a mužem na pozici všeobecné sestry, hodnotilo 12 (9 %) respondentů.

Analýza otázky č. 12: Možnost volby

Tabulka č. 12 Možnost volby

	$n_x [=]$	$f_y [\%]$
Ano	30	23 %
Ne	31	24 %
Nejsem si jist (a)	69	53 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 12 Možnost volby

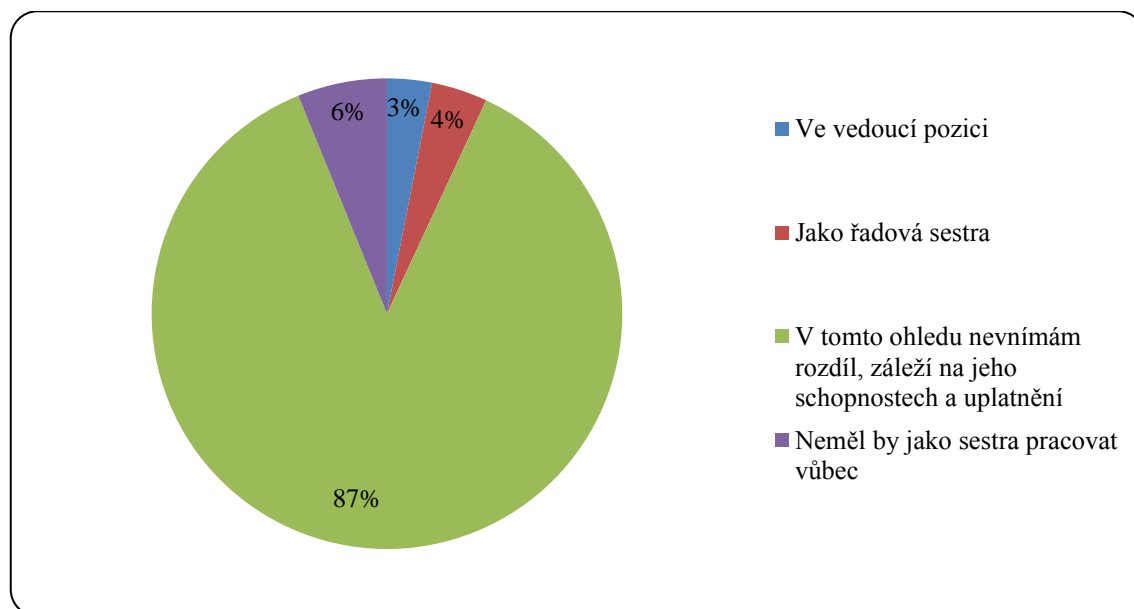

Poněkud zarážející výsledky nám ukazuje tato tabulka a graf. Respondentů jsem se ptal, pokud by měli tu moc rozhodovat, zda by přijali muže na pozici všeobecné sestry nebo ne. Více než polovina odpověděla, že si nejsou jisti, zda by tak učinili. Bylo jich celkem 69 (53 %). Druhou nejčastější odpovědí byla možnost, že by muže na pozici všeobecné sestry nezaměstnali. Těchto respondentů bylo 31 (24 %). Bohužel nejméně početnou skupinu tvořili respondenti, kteří by naopak muže na pozici všeobecné sestry zaměstnali. Tuto skupinu tvořilo 30 (23 %) respondentů.

Analýza otázky č. 13: Pozice pro muže

Tabulka č. 13 Pozice pro muže

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Ve vedoucí pozici	4	3 %
Jako řadová sestra	5	4 %
Nevidím rozdíl	113	87 %
Neměl by pracovat jako sestra vůbec	8	6 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 13 Pozice pro muže

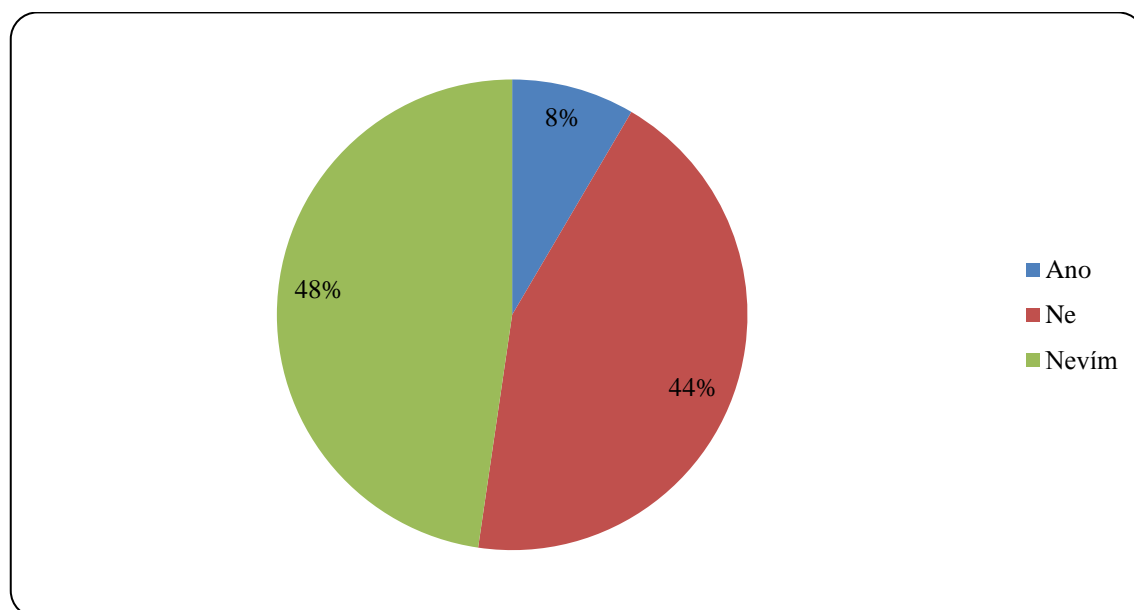
Tato dotazníková položka nám ukazuje, na jaké pozici by muž ve zdravotnictví měl podle respondentů pracovat. Drtivá většina dotazovaných odpověděla, že nevnímá

rozdíl, kde by měl muž na pozici všeobecné sestry pracovat a že záleží na jeho schopnostech, dovednostech a uplatnění na trhu práce. Tuto skupinu tvořilo 113 (87 %) respondentů. 8 respondentů (6 %) odpovědělo, že muž na pozici všeobecné sestry by neměl pracovat vůbec. Pouze 5 (4 %) respondentů řeklo, že by muž na pozici všeobecné sestry měl pracovat jako řadová sestra. Nejméně respondentů tvořila skupina, která zastávala názor, že muž na pozici všeobecné sestry má být ve vedoucích pozicích a to v počtu 4 (3 %) respondentů.

Analýza otázky č. 14: Schopnost muže ve vedení

Tabulka č. 14 Schopnost muže ve vedení

	n_x [=]	f_v [%]
Ano	11	8 %
Ne	57	44 %
Nevím	62	48 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 14 Schopnost muže ve vedení

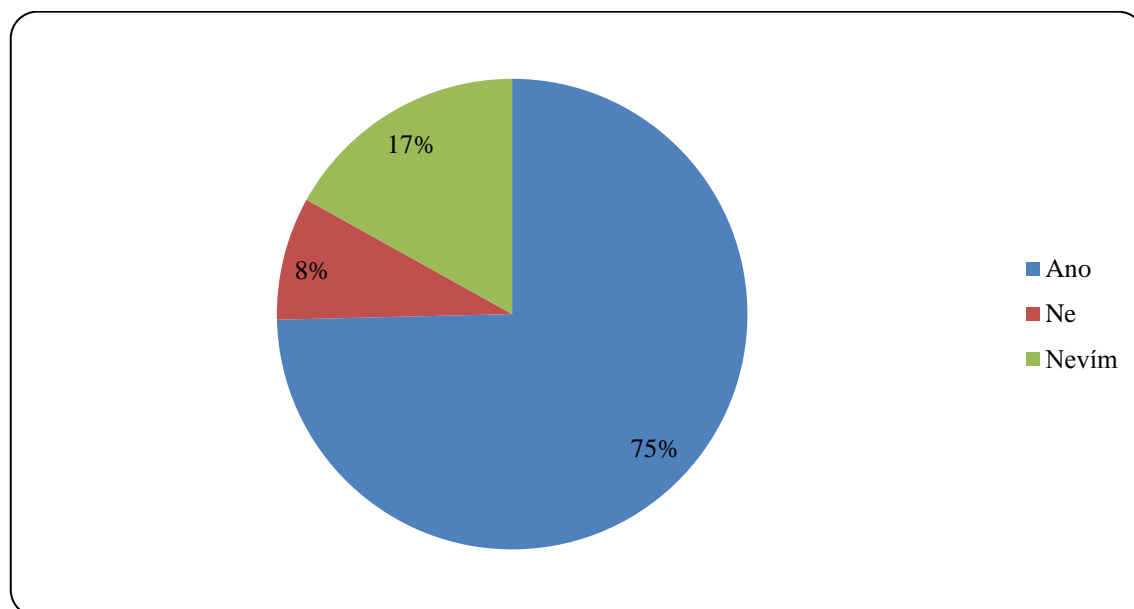
Po zanalyzování této otázky nám vyplynulo, že 62 (48 %) respondentů nedokáže jasně určit, zda by byl muž ve vedoucích postech schopnější než žena. Druhá velmi početná skupina respondentů si myslí, že by muž na vedoucích postech nebyl schopnější než

žena. Tuto skupinu tvořilo 57 (44 %) respondentů. Nejnižší počet odpovědí jsem zaznamenal u možnosti, kdy se respondenti domnívají, že muž na vedoucích postech by byl schopnější než žena. Celkem jich bylo 11 (8 %).

Analýza otázky č. 15: Zpestření chodu oddělení

Tabulka č. 15 Zpestření chodu oddělení

	n_x [=]	f_v [%]
Ano	97	75 %
Ne	11	8 %
Nevím	22	17 %
Celkový počet	130	100 %

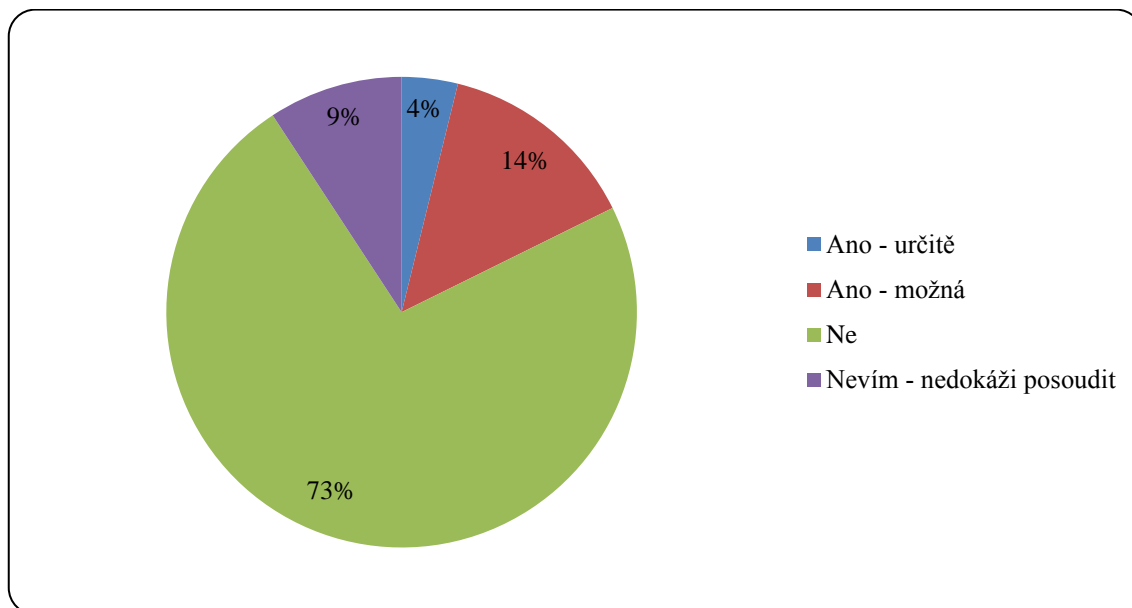
Graf č. 15 Zpestření chodu oddělení

Jak můžeme z grafu vyčíst, tak $\frac{3}{4}$ respondentů by vnímala příchod muže na svém oddělení pozitivně. Dohromady to bylo 97 (75 %) respondentů. Skupina, která nevěděla, zda by muž zpestřil chod oddělení, čítala 22 (17 %) respondentů. Nejmenší skupina byla zastoupena celkem 11 (8 %) respondenty, která si nemyslí, že by příchod muž změnil chod na ryze ženském oddělení.

Analýza otázky č. 16: Odlišnost náplně práce muže a ženy

Tabulka č. 16 Odlišnost náplně práce muže a ženy

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Ano - určité	5	4 %
Ano – možná	18	14 %
Ne	95	73 %
Nevím	12	9 %
Celkový počet	130	100 %

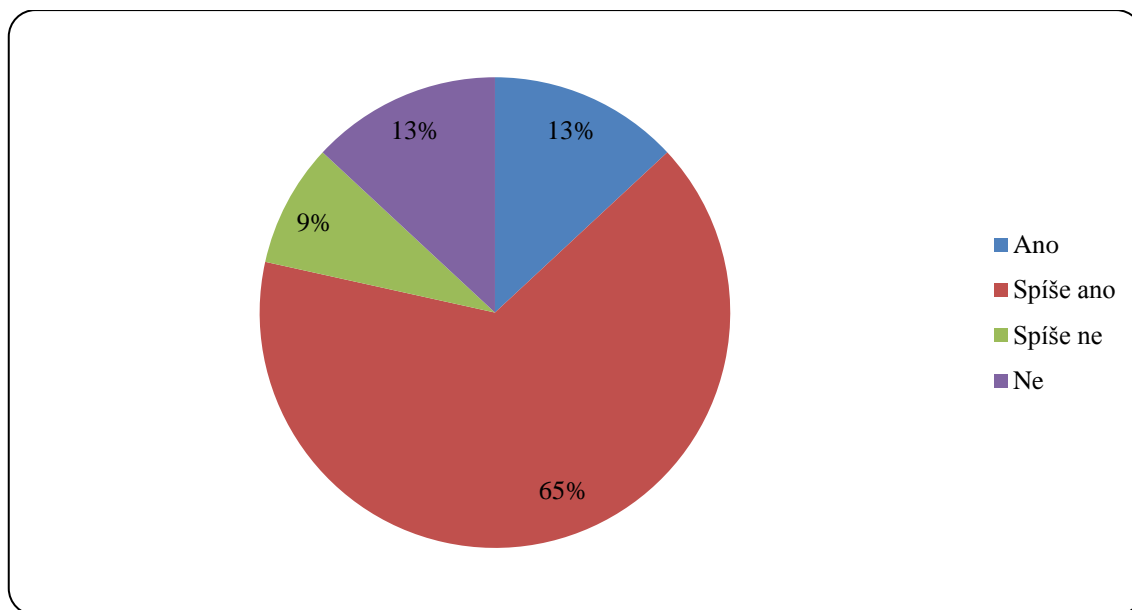
Graf č. 16 Odlišnost náplně práce muže a ženy

Otázka týkající se odlišnosti náplně práce muže, který pracuje na pozici všeobecné sestry, byla vyhodnocena takto. Respondentů, kteří si myslí, že by muž na pozici všeobecné sestry neměl mít odlišné náplně práce, bylo dohromady 95 (73 %). Další nejpočetnější odpovědí byla odpověď ano – možná. Těchto respondentů bylo 18 (14 %). Respondentů, kteří nevěděli, zda by muž na pozici všeobecné sestry měl mít odlišnou náplň práce, bylo 12 (9 %). Respondenti, kteří tvořili nejméně početnou skupinu, se domnívají, že by náplň práce muže na pozici všeobecné sestry měla být odlišná od náplně práce ženy, která pracuje na pozici všeobecné sestry. Bylo jich pouze 5 (4 %).

Analýza otázky č. 17: Muž je technicky zdatný

Tabulka č. 17 Muž je technicky zdatný

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Ano	17	13 %
Spíše ano	85	65 %
Spíše ne	11	9 %
Ne	17	13 %
Celkový počet	130	100 %

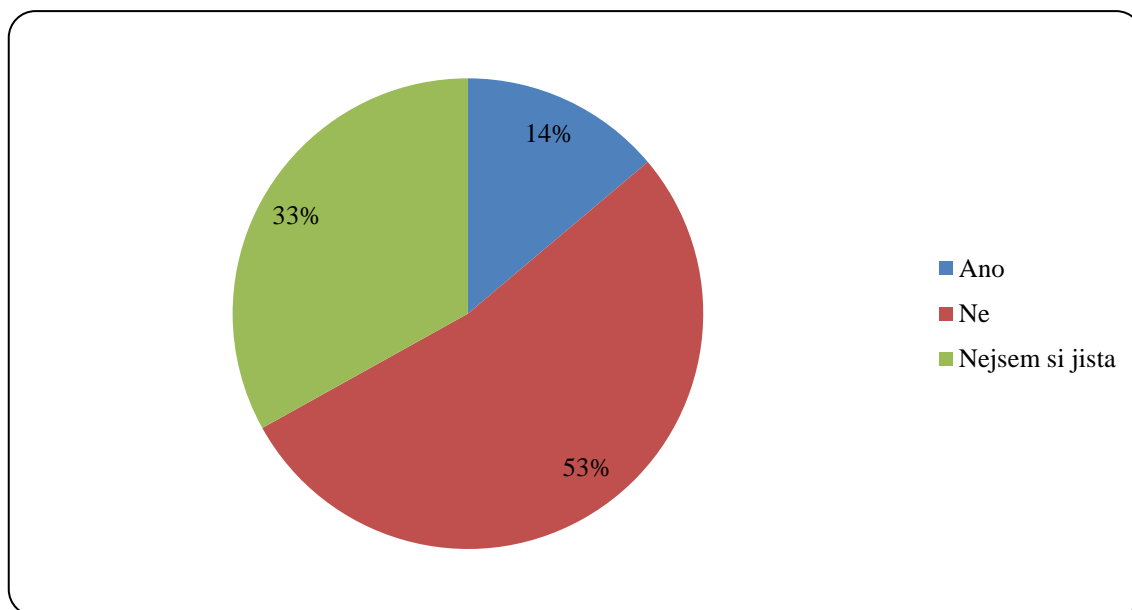
Graf č. 17 Muž je technicky zdatný

O tom, zda je muž technicky zdatnější než žena, vypovídá tento graf následovně. Celkem 85 (65 %) respondentů se domnívá, že muž je spíše technicky zdatnější než žena. Odpověď, kdy si jsou respondenti naprosto jisti, že muž je technicky zdatnější než žena, volilo 17 (13 %) respondentů. Stejný počet respondentů si myslí, že muž není technicky zdatnější než žena, tudíž 17 (13 %) respondentů. Nejmenší počet respondentů má za to, že muž není spíše technicky zdatnější než žena. Celkem jich bylo 11 (9 %) respondentů.

Analýza otázky č. 18: Hodí se muž na všechna oddělení

Tabulka č. 18 Hodí se muž na všechna oddělení

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Ano	18	14 %
Ne	69	53 %
Nejsem si jist (a)	43	33 %
Celkový počet	130	100 %

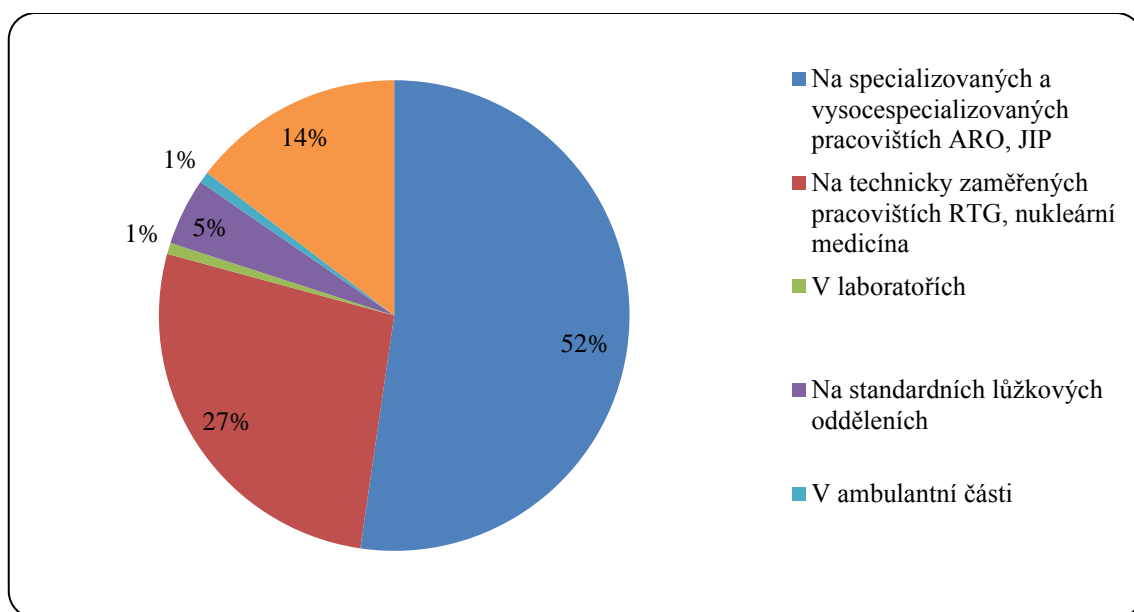
Graf č. 18 Hodí se muž na všechna oddělení

Tyto zanalyzované výsledky nám odpovídají na otázku, jestli se muž hodí na všechna oddělení v nemocnici. Mimo jiné to bylo myšleno i na gynekologické oddělení, porodnické oddělení, pediatrické oddělení atd. Více než polovina dotazovaných se domnívá, že se muž na všechna oddělení nehodí. Tuto odpověď volilo 68 (53 %) respondentů. Počet respondentů, kteří si nebyli jisti, zda se muž na pozici všeobecné sestry hodí na všechna oddělení, bylo 43 (33 %). Názor, že se muž na pozici všeobecné sestry hodí na všechna oddělení, zastávalo celkem 18 (14 %) respondentů.

Analýza otázky č. 19: Pracoviště muže na pozici všeobecné sestry

Tabulka č. 19 Pracoviště muže na pozici všeobecné sestry

	$n_x [=]$	$f_v [\%]$
Na specializovaných a vysoce specializovaných pracovištích ARO, JIP	68	52 %
Na technicky zaměřených pracovištích RTG, nukleární medicína	35	27 %
V laboratořích	1	1 %
Na standardních lůžkových odděleních	6	5 %
V ambulantní části	1	1 %
V pečovatelské službě	0	0 %
Jiné	19	14 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 19 Pracoviště muže na pozici všeobecné sestry

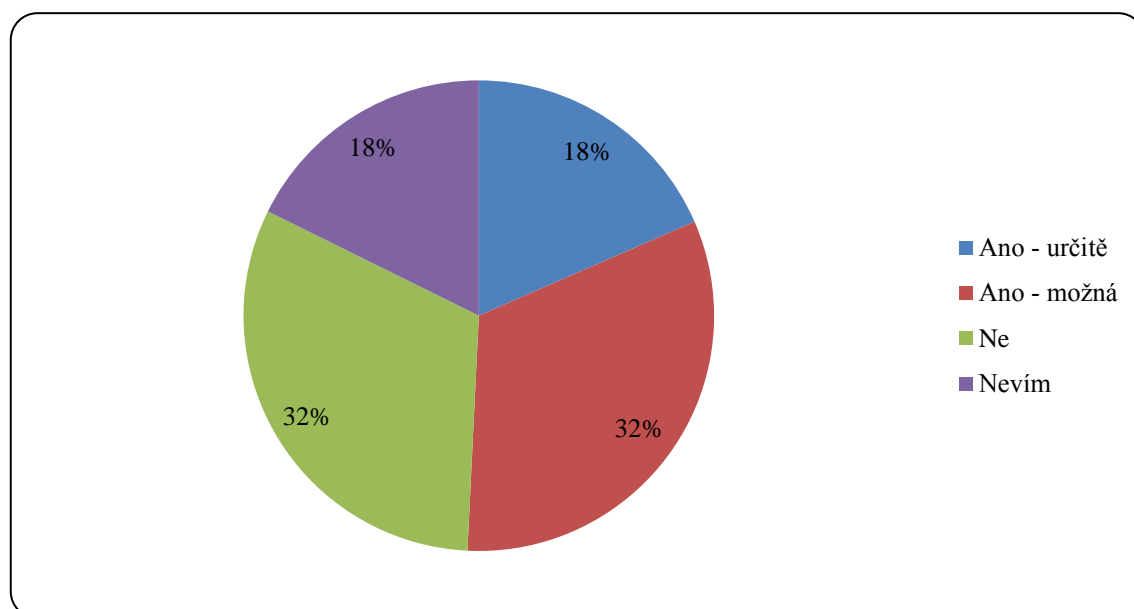
V této otázce jsem se ptal respondentů, na kterých oddělení by muž na pozici všeobecné sestry měl podle jejich názoru pracovat. Respondenti vybírali z předem stanovených pracovišť, ale mohli uvést i svůj vlastní názor do kolonky jiné. Něco málo přes polovinu respondentů, a to 68 (52 %), si myslí, že by muži na pozici všeobecné sestry měl pracovat na specializovaných a vysoce specializovaných pracovištích (ARO, JIP, JIMP aj.). Další významnou skupinu tvořili respondenti, kteří zastávají názor, že muž

na pozici všeobecné sestry, by měl pracovat spíše na technicky zaměřených pracovištích jako RTG pracoviště, CT pracoviště, nukleární medicína atd. Těchto respondentů bylo 35 (27 %). Možnost, kdy by měl muž na pozici všeobecné sestry pracovat na standardních lůžkových oddělení, volilo 6 (5 %) respondentů. Odpověď, že muž na pozici všeobecné sestry, by měl pracovat v laboratořích nebo v ambulantní části, zvolil pouze 1 (1 %) respondent. Skutečnost, že by muž na pozici všeobecné sestry měl pracovat v pečovatelské službě, nezvolil ani jeden respondent. Doplňit svůj názor do kolonky – jiné – se odhodlalo celkem 19 (14 %) respondentů. Převažoval názor, že muž pracující na pozici všeobecné sestry se hodí na všechna uvedená pracoviště. Plné texty odpovědí uvádím v příloze (Příloha č. 12).

Analýzy otázky č. 20: Více mužů, větší prestiž profese

Tabulka č. 20 Více mužů, větší prestiž profese

	n_x [=]	f_v [%]
Ano - určitě	24	18 %
Ano - možná	42	32 %
Ne	41	32 %
Nevím	23	18 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 20 Více mužů, větší prestiž

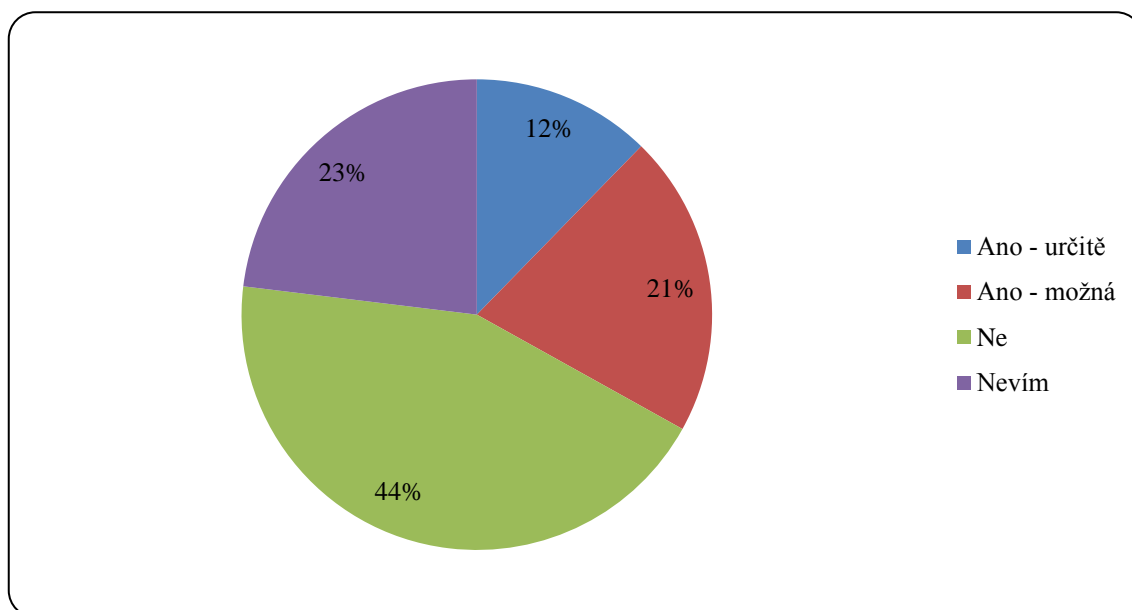

Pokud by na pozici všeobecné sestry pracovalo více mužů, zvýšila by se i prestiž této profese? K této možnosti se přiklánělo 24 (18 %) respondentů. Větší počet respondentů se přiklánělo k možnosti, že by se možná mohla prestiž této profese zvýšit. Dohromady jich bylo 42 (32 %). Naopak respondentů, kteří si nemyslí, že větší počet mužů na pozici všeobecné sestry by zvýšil prestiž této profese, bylo 41 (32 %). Možnost, kdy se respondenti nemohli rozhodnout, zda by to tak bylo či nikoliv, bylo 23 (18 %).

Analýza otázky č. 21: Více mužů, větší mzda

Tabulka č. 21 Více mužů, větší mzda

	n_x [=]	f_v [%]
Ano - určitě	16	12 %
Ano - možná	27	21 %
Ne	57	44 %
Nevím	30	23 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 21 Více mužů, větší mzda

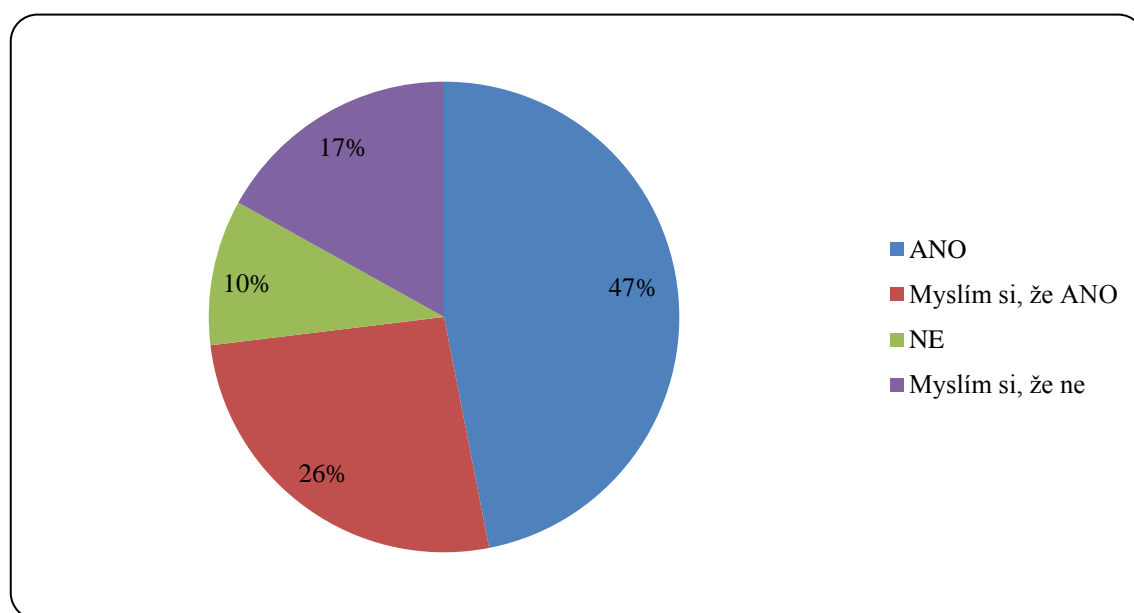
Tato otázka je podobná otázce předchozí. Zjišťoval jsem, zda by se větším počtem mužů na pozici všeobecné sestry, zlepšily pracovní podmínky (např. mzda). Nejvíce odpovědí bylo u možnosti, že zvýšením počtu mužů na pozici všeobecné sestry nic nezmění. Tuto odpověď volilo 57 (44 %) respondentů. Těch, kteří nevěděli, zda by se něco větším počtem mužů na pozici všeobecné sestry změnilo, bylo 30

(23 %). Skupina respondentů, kteří se domnívali, že by se možná něco změnilo, bylo 27 (21 %). Respondenti, kteří si mysleli, že větším počtem mužů ve zdravotnictví by se určitě něco změnilo, bylo 16 (12 %).

Analýza otázky č. 22: Pohled pacientů na muže

Tabulka č. 22 Pohled pacientů na muže

	$n_x [=]$	$f_y [\%]$
Ano	61	47 %
Myslím si, že ano	34	26 %
Ne	13	10 %
Myslím si, že ne	22	17 %
Celkový počet	130	100 %

Graf č. 22 Pohled pacientů na muže

Poslední otázka směřovala na téma, zda z pohledu ošetřovatelského personálu, vnímají pacienti muže na pozici všeobecné sestry pozitivně. Skoro polovina respondentů odpověděla, že se domnívá, že pacienti muže jako všeobecnou sestru vnímají velmi pozitivně. Těchto respondentů bylo 61 (47 %). Těch, kteří si mysleli, že pacienti muže na pozici všeobecné sestry, vnímá pozitivně, bylo 34 (26 %). K odpovědi, kde se uvádělo, že si respondenti myslí, že muže na pozici všeobecné sestry pacienti

pozitivně nevnímají, se přiklánílo 22 (17 %) odpovídajících. Nejméně respondentů tvrdilo, že pacienti muže na pozici všeobecné sestry, vnímají negativně. Bylo jich 13 (10 %).

6 Ověření cílů a předpokladů

Cílem bakalářské práce bylo ověřit jaká je poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry a jaké jsou názorové postoje zdravotníků n muži v této roli. K vyhodnocení cílů jsem si stanovil čtyři výzkumné předpoklady, které následně v této části práce vyhodnocuji.

Ověření cíle č. 1:

Cíl č. 1: Ověřit, zda je ve zdravotnictví poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry.

Výzkumný předpoklad č. 1: Předpokládám, že ve více než v 60 % odpovědí, je po mužích na pozici všeobecné sestry poptávka.

Tento výzkumný předpoklad byl stanoven na základě pilotní studie. K ověření tohoto výzkumného předpokladu byly stanoveny otázky č. 6, č. 8, č. 12, které ověřovaly, zda je po mužích na pozici všeobecné sestry poptávka.

Tabulka č. 23 Zhodnocení výzkumného předpokladu č. 1

Výzkumný předpoklad č. 1	ANO	NE	NEVÍM
Dotazníková otázka č. 6	68 %	16 %	16 %
Dotazníková otázka č. 8	83 %	17 %	0 %
Dotazníková otázka č. 12	23 %	24 %	53 %
Průměr	58 %	19 %	26 %

Závěr: Průměrem všech tří otázek, bylo zjištěno, že po mužích na pozici všeobecné sestry je v průměru poptávka z **58 %**. Z tohoto výsledku vyplývá, že **výzkumný předpoklad č. 1 není v souladu** s výzkumným šetřením.

Ověření cíle č. 2:

Cíl č. 2: Zjistit a zmapovat názory a postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů v profesi všeobecné sestry.

Výzkumný předpoklad č. 2: Předpokládám, že muži na pozici všeobecné sestry jsou v ošetrovatelském týmu potřební.

K tomuto předpokladu se vztahovaly otázky č. 16, č. 17 a č. 18. V těchto otázkách jsem zjišťoval pohled na muže v roli všeobecné sestry, co by na technicky zdatného jedince a porovnání v této oblasti se ženami na stejné pracovní pozici. Zajímal mě názor respondentů na náplň práce muže na pozici všeobecné sestry, a zda se hodí na všechna oddělení.

Tabulka č. 24 Zhodnocení výzkumného předpokladu č. 2

Výzkumný předpoklad č. 21	ANO	NE
Dotazníková otázka č. 16	27 %	73 %
Dotazníková otázka č. 17	87 %	13 %
Dotazníková otázka č. 18	47%	53 %
Průměr	54 %	46 %

Závěr: Touto otázkou jsem si potvrdil, že muži na pozici všeobecné sestry jsou v ošetrovatelském týmu **potřební** a že je jejich místo v ošetrovatelském týmu právem postradatelné. Z toho vyplývá, že **výzkumný předpoklad č. 2 je v souladu s výzkumným šetřením.**

Ověření cíle č. 3:

Cíl č. 3: Zmapovat pozitiva a negativa mužů v roli vykonávání práce všeobecné sestry.

Výzkumný předpoklad č. 3: Předpokládám, že více jak 60 % zdravotnických pracovníků vnímá muže na pozici všeobecné sestry pozitivně.

Tento výzkumný předpoklad nám měla potvrdit otázka č. 7. V této otázce mohli respondenti volit z pěti předem stanovených možností a mohli volit maximálně dvě odpovědi. Nejvíce shodných odpovědí bylo u možnosti, že muži v roli všeobecné sestry se hodí více do oborů, kde je třeba rychlejšího rozhodování či úsudku a fyzické síly, což je přesně **75 %**.

Závěr: Výzkumný předpoklad **je v souladu** s výsledky výzkumného šetření, které ukázalo, že muži se hodí především do oborů, kde je třeba rychlejšího rozhodování a větší fyzické síly.

Ověřování cíle č. 4:

Cíl č. 4: Komparace výsledků šetření mezi respondenty v pozici – vedoucích a směnových sester.

Výzkumný předpoklad č. 4: Předpokládám, že směnové všeobecné sestry by na svém oddělení uvítali muže na pozici všeobecné sestry více než sestry ve vedoucích pozicích. K ověření tohoto cíle se vztahuje otázka č. 8. Na tuto otázku odpovědělo všech 130 respondentů. Z tohoto počtu bylo 30 sester ve vedoucích pozicích (12 vrchních a 18 staničních sester) a 100 směnových sester. Soubor vrchních nebo staničních sester tvořilo 30 respondentů. Celkem 20 respondentů by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry uvítalo, což bylo **66,7 %**. Kolektiv směnových sester činilo 100 respondentů. Z toho by na svém oddělení uvítalo muže na pozici všeobecné sestry dohromady 88 směnových sester. Což bylo **88 %**.

Závěr: Touto otázkou jsem si potvrdil výzkumný předpoklad č. 4. a to, že směnové sestry by na svém oddělení uvítali muže na pozici všeobecné sestry více než sestry ve vedoucích pozicích. Tudíž tento **výzkumný předpoklad je v souladu** s výzkumným šetřením.

7 Diskuze

Tato bakalářská práce se zabývá tématem, které není tak často popisováno nebo prozkoumáno. Muž na pozici všeobecné sestry je svým způsobem novým tématem ve zdravotnickém oboru, nicméně se tento fenomén dostává stále více do podvědomí jak profesionálním zdravotníkům, tak i laické veřejnosti. Výzkumné šetření bylo tedy zaměřeno na muže v profesi všeobecná sestra. Výsledky byly zjišťovány kvantitativní formou výzkumu s použitím dotazníku pro ošetrovatelský personál Krajské nemocnice Liberec a. s. K analýze bylo použito celkem 130 dotazníků, které řádně vyplnilo 6 mužů a 124 žen. Zjištěné výsledky měly přispět k vypracování video spotu, které má přiblížit profesi všeobecného ošetrovatele laické veřejnosti a zároveň přilákat do zdravotnictví více mužů na pozici všeobecné sestry.

Prvním cílem bakalářské práce bylo ověřit, zda je ve zdravotnictví poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry. K tomuto cíli se vztahovaly otázky č. 6, č. 8 a č. 12. V otázce č. 6 jsem zjišťoval od respondentů, zda si myslím, že by bylo všeobecně dobré, aby v nemocnici pracovalo více mužů na pozici všeobecné sestry. Velmi příjemným zjištěním bylo, že 68 % respondentů si myslí, že by bylo dobré, aby v nemocnici pracovalo více mužů na pozici všeobecné sestry. Vnímají potřebu a nutnost, aby se na odděleních objevovalo více všeobecných ošetrovatelů. V další otázce, čili v otázce č. 8, jsem se ptal zpříma, zda by respondenti uvítali na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry. Z celkem 130 dotazovaných by drtivá většina muže na pozici všeobecné sestry uvítala a to 83 % respondentů. S tímto názorem se ztotožnilo všech 6 mužů, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili a 102 žen. V poslední kladené otázce, která měla potvrdit cíl č. 1, jsem se ptal respondentů, pokud by měli možnost volby, zda by zaměstnali muže na pozici všeobecné sestry. Jasný souhlas vyjádřilo pouze 23 % respondentů. Více jak polovina respondentů (53 %) si nebyla jista, zda by muže na pozici všeobecné sestry zaměstnala. Respondenti vědí, že muži by byli potřební v ošetrovatelském týmu ale, pokud by oni sami měli rozhodnout, zda by muže na pozici všeobecné sestry zaměstnali či nikoliv, tak si nejsou jisti svým rozhodnutím. Potěšujícím faktem bylo, že z 30 respondentů, kteří by zaměstnali muže na pozici všeobecné sestry, byla více než polovina respondentů ve vedoucích pozicích. Mužů v ženských profesích přibývá. Takto to popisuje paní Srstková (25) ve svém článku pro brněnský deník. Sice ne nějakým závratným tempem

ale už jen povědomí, že všeobecný ošetrovatel existuje, je zřejmé, že se muži osvědčují a uplatňují i v ženských profesích. Výzkumný předpoklad stanovený k tomuto cíli bohužel nebyl v souladu s výzkumným šetřením, jelikož se předpokládalo, že poptávka po mužích na pozici všeobecné sestry bude vyšší než 60 %. Po zprůměrování zkoumaných otázek k tomuto cíli, nám vyšel výsledek s 58 %. Nad tímto výsledkem můžeme polemizovat. Pokud by byl soubor respondentů větší, byli výsledky možná pozitivnější a výzkumný předpoklad by možná byl splněn.

Druhým cílem této práce bylo zjistit a zmapovat názory a postoje zdravotníků o potřebnosti a využitelnosti mužů v profesi všeobecné sestry. K tomuto cíli se vztahovaly otázky č. 5, č. 9, č. 10, č. 13, č. 14, č. 16, č. 17, č. 18 a č. 19. Otázkou č. 5 jsem se pokoušel zjistit pro koho je povolání všeobecné sestry vhodnější, zda pro ženy či pro muže. Z celkového počtu respondentů se ani jeden z nich nevyjádřil k možnosti, že profese všeobecné sestry je vhodná spíše pro muže, což činilo 0 %. Což nebylo žádným překvapením. Na otázku č. 9 odpovídali pouze ti respondenti, kteří by uvítali na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry. Tento soubor tvořilo 108 respondentů. V této otázce mohli respondenti zvolit několik z předem stanovených odpovědí. Největší shoda odpovědí panovala u možnosti, že muže na pozici všeobecné sestry by uvítali z důvodu větší fyzické síly. Takto odpovědělo 95 respondentů, čili 87 %. Druhou nejčastější odpovědí byla možnost, že muž na pozici všeobecné sestry je zpestřením pro ženský kolektiv. To volilo 76 dotazovaných, 70 %. Za zmínku stojí i volená možnost, že muž je techničtější než žena. K této možnosti se přiklápělo 51 respondentů, 47 %. Respondenti, kteří by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry neuvítali, odpovídali na otázku č. 10. Bylo jich celkem 22. I u této otázky mohli dotazovaní volit více odpovědí. Z předem stanovených možností, zvolila přesně polovina respondentů možnost vyjádřit svůj názor k této problematice. Z 11 názorů, 50 %, převažoval názor, že muž se nehodí na oddělení jako je gynekologie, porodnice a pediatrie. Druhá nejpočetnější skupina respondentů uváděla odpověď, že s mužem na pozici všeobecná sestry na svém oddělení mají špatnou zkušenost. Tuto odpověď volili 4 respondenti, 18 %. Otázka č. 13 zjišťovala názor respondentů na pracovní pozici muže v profesi všeobecné sestry. 113 respondentů odpovědělo, že v tomto ohledu nevnímají rozdíl mezi ženou a mužem, záleží především na schopnostech a uplatnění konkrétního jedince. Celkem tedy 87 %. U otázky č. 14 jsem se ptal respondentů, zda se domnívají, že muž by byl ve vedoucích pozicích schopnější než žena. Ze 130 odpovědí bylo pouze 11 odpovědí pozitivních,

což je 8 %. Tady bych se pozastavil nad tím, zda se zde neukázala určitá nedůvěřivost či rivalita mezi muži a ženami. Z 11 respondentů, kteří si myslí, že muž by byl ve vedoucích pozicích schopnější než žena, bylo všech 6 mužů a pouze 5 žen. Člověk ve vedoucí pozici by měl mít určité charakterové, morální a organizační schopnosti. Taylor ve své knize (14) uvádí, že žena jako směnová sestra je dokonalá ale muž jako sestra by ve vedení oddělení ženu předčil. V otázce č. 16 jsem zjišťoval, zda by muži a ženy v roli všeobecné sestry měli mít odlišné náplně práce. S tím, že by měli mít odlišné náplně práce, souhlasilo 23 respondentů, což je 18 %. V otázce č. 17 jsem zjišťoval zda, je podle respondentů muž techničtější než žena. Ano odpovědělo 102 dotazovaných, 78 %. V této otázce se potvrdil určitý genderový stereotyp, kde muž je pokládán za daleko schopnějšího jedince než žena. Poněšecký napsal (10), že mužské ego by neuneslo, kdyby žena překonala muže v technických oblastech. Otázka č. 18 se tázala respondentů, jestli se muž na pozici všeobecné sestry hodí na všechna oddělení. Odpověď, že ano, volilo 18 dotazovaných, 14 %. V otázce č. 19 jsem se ptal na konkrétní pracoviště, kde by podle respondentů měl muž na pozici všeobecné sestry pracovat. Respondenti vybírali z předem stanovených pracovišť, ale mohli uvést i svůj vlastní názor do kolonky jiné. Nejvíce odpovědí bylo u možnosti, že muž na pozici všeobecné sestry by měl pracovat na specializovaných a vysocespecializovaných pracovištích jako je ARO či JIP. Tento názor zastávalo 68 respondentů, 52 %. Muž disponuje nejen větší fyzickou silou ale je i zpestřením pro ošetrovatelský kolektiv. Většina respondentů by muže zaměstnala na odděleních, kde je třeba rychlého rozhodování či úsudku (ARO, JIP atd.). Tudíž výzkumný předpoklad č. 2, který byl stanoven k tomuto cíli, je v souladu s výzkumným šetřením. Pokud pracuje muž na oddělení v profesi všeobecná sestra, bylo potvrzeno, že je nedílnou součástí ošetrovatelského týmu, tudíž je potřebný.

V pořadí již třetím cílem bakalářské práce bylo zmapovat pozitiva a negativa mužů v roli vykonávání práce všeobecné sestry. K cíli se pojil výzkumný předpoklad č. 3, kde jsem předpokládal, že více jak 60 % zdravotnických pracovníků vnímá muže na pozici všeobecné sestry pozitivně. Tento předpoklad nám měli potvrdit otázky č. 7, č. 11, č. 15, č. 20, č. 21 a č. 22. Otázka č. 7 nám měla objasnit názor respondentů, jak vidí všeobecného ošetrovatele a měli označit tvrzení, které jim bylo nejbližší. U této otázky si mohli respondenti zvolit maximálně dvě označení, která nejvíce charakterizuje jejich postoj. Necelých 75 % tvrdí, že muž v pozici všeobecné sestry se mnohem více hodí do oborů, kde je třeba rychlejšího rozhodování a větší fyzické síly. Zajímavé bylo,

že 44 % dotazovaných má názor, že i když jsou muž a žena svými povahovými vlastnostmi zcela odlišní, hodí se toto povolání pro obě pohlaví. U otázky č. 11 jsem se ptal, zda již někdy na oddělení respondentů pracoval muž na pozici všeobecné sestry a jaký měli názor na tuto spolupráci. Více jak polovina (55 %) odpověděla, že s mužem na pozici všeobecné sestry se setkala a hodnotí tuto spolupráci velmi pozitivně. Druhou nejčastější odpovědí, byl fakt, že muž na pozici všeobecné sestry na jejich oddělení nikdy nepracoval, 25 %. U následující otázky, čili otázky č. 15, jsem zajímal o to, jestli by muž dokázal zpestřit chod na ryze ženském oddělení. Byl jsem potěšen tím, že přesně 75 % respondentů tvrdila, že muž na pozici všeobecné sestry by zpestřil chod na ryze ženském oddělení. Pokud by muž dokázal zvýšit prestiž této profese, proč by svou přítomností ve zdravotnictví nedokázal zvýšit i prestiž tohoto povolání. Na to se zaměřovala otázka č. 20. Tady se respondenti rozdělili do dvou podobně velkých skupin. Skupina, která se domnívala, že s vyšším počtem mužů by se prestiž této profese zvýšila, čítala 51 % respondentů. Naopak druhá skupina měla 49 % respondentů a ti si myslí, že by se prestiž tohoto povolání nevyšila. Další zajímavou otázkou byla otázka č. 21. Zde jsem se ptal respondentů, zda si myslím, že s větším zastoupením mužů ve zdravotnictví by mohlo dojít i k lepším pracovním podmínkám (např. mzda). Po statistickém vyhodnocení této otázky jsem se dozvěděl, že 67 % respondentů nevěří tomu, že by s větším počtem mužů na pozici všeobecné sestry, mohlo dojít i ke zvýšení platu apod. S výsledky otázek č. 15, č. 20 a č. 21 se ztotožňuje i článek v mělnickém deníku. Píše se v něm, že zdravotnická zařízení by se měla zabývat nábořem nových pracovníků a tím stabilizovat počty zaměstnanců v oblasti nelékařských profesí. Problém vidí mimo jiné i v malém počtu mužů. Ví, že muži v tomto oboru se musí vyrovnat nejen se studem ale především i platem. Pro muže jakožto živitele rodiny není plat všeobecné sestry atraktivní. To jeden z mnoha důvodů proč jich je ve zdravotnictví tak málo. Poslední otázkou k tomuto cíli, byla otázka č. 22. Ta se ptala respondentů, zda si myslí, že muže v roli sestry vnímají pacienti pozitivně. Dalším velmi důležitá otázka nám ukázala, že 69 % respondentů ví, že pacienti vnímají muže na pozici všeobecné sestry pozitivně. Pouze 10 % respondentů ví ze své zkušenosti, že pacienti muže vnímají negativně. Tento názor převažoval u respondentů, kteří pracují na gynekologické či pediatrickém oddělení. Po zprůměrování těchto šesti otázek, bylo zjištěno, že muži na pozici všeobecné sestry jsou z 60,5 % vnímáni pozitivně. Z toho výsledku vyplývá, že výzkumný předpoklad č. 3 je v souladu s výzkumným šetřením.

Posledním čtvrtým cílem bylo zjistit komparaci výsledků šetření mezi respondenty v pozici vedoucích (staničních a vrchních sester) a směnových sester. Výzkumný předpoklad stanovený podle pilotní studie zněl takto: Předpokládám, že směnové všeobecné sestry by na svém oddělení uvítali muže na pozici všeobecné sestry více než sestry ve vedoucích pozicích. K tomuto cíli a předpokladu byla stanovena pouze otázka č. 8. V otázce jsem se ptal, zda by respondenti uvítali na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry. Na tuto otázku odpovědělo všech 130 respondentů různého profesního zařazení a jiného pohlaví. Nejprve budu hodnotit odpovědi podle pohlaví. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 124 žen a 6 mužů. Všech šest mužů by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry uvítali. Ženy se v tomto ohledu mírně lišily. Celkem 102 žen by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry uvítala a zbylých 22 bylo proti. Zajímavější hodnocení této otázky bylo z hlediska profesních pozic respondentů. K této otázce se vyjádřilo 100 směnových sester a 30 sester nadřazených (staniční či vrchní sestry). Řadové sestry považují, za jeden celek, tzn. 100 %. To samé bude i u vedoucích sester, také 100 %. Drtivá většina směnových sester by na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry uvítala a to celých 88 %. Zbylých 12 % směnových sester by muže na svém oddělení neuvítala. Hodnocení u vedoucích sester vypadalo následovně. 67 % vrchních nebo staničních sester by muže na svém oddělení uvítala a zbylých 33 % nikoliv. Touto jedinou otázkou jsem srovnal výsledky šetření mezi směnovými sestrami a sestrami ve vedoucích pozicích. Směnové sestry by v 88 % uvítaly muže na svém oddělení na úkor 67 % sester pracujících ve vedoucích pozicích. Tímto jsem si potvrdil výzkumný předpoklad č. 4. a to, že směnové sestry by na svém oddělení uvítali muže na pozici všeobecné sestry více než sestry ve vedoucích pozicích. Tudíž výzkumný předpoklad č. 4 je v souladu s výzkumným šetřením.

8 Návrh doporučení pro praxi

Z výzkumného šetření, které bylo prováděno v rámci bakalářské práce, vyplývá toto doporučení pro praxi. Na základě výzkumu jsme se dozvěděli, že po mužích na pozici všeobecné sestry je poměrně velký zájem. Zdravotničtí pracovníci nejlépe vidí to, co přesně jim na oddělení chybí. Muž je přítomen na oddělení i o nočních službách, víkendech, svátcích a nejen proto je na oddělení vyžadován. Muži jsou kreativnější v řešení problémů a v uspokojování potřeb pacientů (Tesnerová 2015). Většina respondentů vyzdvihuje jeho větší fyzickou sílu, rychlejší rozhodování či lepší organizaci práce. Nejdůležitější by bylo, aby se tato profese dostala do většího povědomí jak mezi zdravotnickými pracovníky, tak i mezi laiky. Nejvhodnějším způsobem jak informovat a představovat tuto profesi lidem by bylo promítat v čekárnách krátké video, které by seznamovalo širokou veřejnost o existenci tohoto povolání. Mezi spoty o tom, že nemocnice má nový CT přístroj, nový babybox a další novinky, by se také mohla prezentovat tím, že v této nemocnici pracují kvalifikovaní všeobecní ošetřovatelé. Krátké video, by se mohlo promítat i na internetových stránkách nemocnice, kde by se se všeobecným ošetřovatelem seznámila širší laická veřejnost a ne jen pacienti v čekárnách nemocnice. Bylo by dobré, aby se toto video promítalo i na základních školách, kde se žáci posledních ročníků rozhodují o volbě svého budoucího povolání. Myslím si, že díky krátkému spotu by se tato nepříliš známá profese mohla dostat do podvědomí veřejnosti ale především mužům. Povolání všeobecného ošetřovatele by se zviditelnilo jak v očích pacientů navštěvující nemocnici nebo její webové stránky ale i v očích profesionálních zdravotníků.

IV Závěr

Hlavním úkolem této bakalářské práce bylo zjistit poptávku po mužích na pozici všeobecné sestry a zmapovat názory ostatních zdravotnických pracovníků, pracujících na pozici všeobecné sestry, na muže v této profesi. I přes obecně známý fakt, že povolání všeobecné sestry je typicky ženské, jsem byl překvapen, že muž je na této pozici vnímám okolními zdravotníky pozitivně. Z vlastních zkušeností všeobecných sester, které se zúčastnily výzkumného šetření, byla znát potřeba mít v ošetrovatelském týmu muže na pozici všeobecné sestry, tudíž všeobecného ošetrovatele. Cíle bakalářské práce byli až na jeden cíl splněny. Příjemným zjištěním bylo, že muže na pozici všeobecné sestry by uvítali i sestry ve vedoucích pozicích a to přesně ze 2/3. Podle očekávání bylo respondenty jasně řečeno, že muž v této profesi se nehodí na gynekologické, pediatrické nebo novorozenecké oddělení. Naopak díky pozitivním vlastnostem jako je zručnost, techničnost, rychlé rozhodování a dobrá organizace práce by muže chtěli zejména na odděleních typu ARO, JIP, Spinální jednotka apod. Díky dotazníkovému šetření, kde jsme se dozvěděli, že muži jsou vnímáni pozitivně a jsou potřební v ošetrovatelském týmu. Na základě tohoto výzkumu bylo zhotoveno krátké video. Toto video reprezentuje muže jako všeobecné ošetrovatele, názory vrchních, staničních směnových sester o potřebnosti mužů v ošetrovatelství. Představuje samotné všeobecné ošetrovatele, jejich pozici, důvody jejich dosavadního zaměstnání, úsměvné zážitky a názory k dalšímu vývoji této profese. Video je přiloženo k bakalářské práci pod názvem Všeobecný ošetrovatel v KNL.

Domnívám se, že pomocí tohoto videa by se prestiž tohoto povolání mohla zvýšit a ukázat na fakt, že všeobecný ošetrovatel je součástí ošetrovatelského týmu.

V Seznam odborné literatury:

Monografie

- 1.) BRŮCHA, Dominik a Eva PROŠKOVÁ. *Zdravotnická povolání*. Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-661-5.
- 2.) CLARK, James G., *Benedictines in the Middle Ages*. Woodbridge: Boydell & Brewer, 2011, ISBN 978-184-383-6230.
- 3.) CHRIST, Felix, *Henry Dunant, Život a víra zakladatele červeného kříže*. Sursum 2010, ISBN 9-7880-7323-201-6.
- 4.) KNOBLAUCH, Jörg. *Cíle v pracovním i osobním životě*. Praha: Nakladatelství Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0346-9.
- 5.) KOMÁREK, Stanislav. *Muž jako evoluční inovace?*. Praha: Academica, 2012. ISBN 978-80-200-2086-4.
- 6.) KUNZ, Vilém. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-7703-0.
- 7.) KUTNOHORSKÁ, Jana. *Historie ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3224-4.
- 8.) PAULÍK, Karel. *Psychologické aspekty zvládání zátěže muži a ženami*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2012, 191 s. ISBN 978-80-7368-993-3.
- 9.) PLEVOVÁ, Ilona a kolektiv. *Management v ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3871-0.
- 10.) PONĚŠECKÝ, Jan. *Fenomén ženství a mužství*. 4.vyd. Praha: Triton, 2012. ISBN 978-80-7387-546-6.
- 11.) ŠVEJDOVÁ, Kateřina. *Historie ošetrovatelství a medicíny*. Liberec: Technická univerzita Liberec, Ústav zdravotnických studií, 2011. ISBN 978-80-7372-645-4.
- 12.) VENGLÁŘOVÁ, Martina a kolektiv. *Sestry v nouzi*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3174-2.

13.) VÉVODA, Jiří. *Motivace sester a pracovní spokojenost ve zdravotnictví*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4732-3.

14.) TAYLOR, Ros. *Sebedůvěra v práci*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4276-2.

Zahraniční zdroje

15.) HERBERMANN, Charles. *The Catholic Encyclopedia: An International Work of Reference on the Constitution, Doctrine, Discipline and History of the Catholic Church*. Robert Appleton 1922, digitalizované 17. 4. 2013

16.) O'LYNN, Chad. *A Man's Guide to a Nursing Career*. Springer Publishing Company, 2013. ISBN 978-08-261-0686-5.

Jiné internetové zdroje

17.) CASANOVA, Petr. 7 životních lekcí, které ženy dávají mužům. In: *First Class* [online], 7. 8. 2014, [cit. 2015-06-12], Dostupné z: <https://www.firstclass.cz/2014/08/7-zivotnich-lekci-ktere-zeny-davaji-muzum/3/#sthash.ovH4gbtp.dpbs>

18.) GRAČKO, Martin. Muž v profesi sestry. In: *Mladá fronta Zdravotnické noviny ZDN* [online], 12. 1. 2012, [cit. 2014-04-16], Dostupné z: <http://zdravi.e15.cz/clanek/sestra/muz-v-profesi-sestra-463095>

19.) JANATA, David. Co je to gender?. In: *Česká asociace vzdělávacích institucí, o.s.* [online], 2. 4. 2010 [cit. 2015-04-06]. Dostupné z: <http://www.cavi.cz/gender.html>

20.) MAŠKOVÁ, Eliška. Pracovníci ve zdravotnictví k 31. 12. 2013. In: *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR* [online], 1. 1. 2014, [cit. 2015-05-20], Dostupné z: <http://www.uzis.cz/rychle-informace/pracovnici-ve-zdravotnictvi-31-12-2013>

21.) MOTA, Karen. AAMN History. In: *American Assembly for Men in Nursing* . [online], © 2015 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://aamn.org/history.shtml>

22.) MOTA, Karen. AAMN Scholarchips. In: *American Assembly for Men in Nursing* . [online], © 2015 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://aamn.org/history.shtml>

- 23.) PALMER, Jane. RNL. *Luther Christman: Legacy of a legend* [online], © 1995-2015 [cit. 2015-05-16]. Dostupné z:
http://www.reflectionsonnursingleadership.org/Pages/Vol37_2_NoteFeat_Christman.aspx
- 24.) ŘEZANKA, Marek. Ženy a muži v datech 2014. In: *Český statistický úřad* [online], 31. 12. 2014, [cit. 2015-05-28],
Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zeny-a-muzi-v-datech-2014-ksmwktemht>
- 25.) SRSTKOVÁ, Petra. Mužů v ženských profesích přibývá. Učitel ve školce byl pro kolegyně rarita. In: *brněnský.deník.cz* [online], 8. 5. 2015, [cit. 2015-06-17],
Dostupné z: <http://brnensky.denik.cz/z-regionu/muzu-v-zenskych-profesich-pribyva-ucitel-ve-skolce-byl-pro-kolegyne-rarita-20150508.html>
- 26.) ŠPOK, Dalibor. Povolání, zaměstnání, pracovní pozice nebo profese?. In: *Etlabora*. [online], © 2012 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.etlabora.cz/povolani-zamestnani-pracovni-pozice-profese/>
- 27.) THUNDER, Wolf. Men in Nursing. In: *Allnurses*. [online], © 2011 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://allnurses.com/men-in-nursing/men-in-nursing-96326.html>
- 28.) TRACHTOVÁ, Zdeňka. Zdravotní bratr: Trefím skoro každou žílu. Lidé nám nosí vejce i pálenku. In: *iDNES/Zprávy* [online], 2. 11. 2015, [cit. 2015-11-05], Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/lide-ceska-zdravotni-bratr-marek-tomsu-dyn-/domaci.aspx>
- 29.) VALDMANOVÁ, Jana. Povolání . . . . . Zdravotní sestra. In: *Sestřička*. [online], 6. 8. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://sestricka.com/povolani-zdravotni-sestra>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Pohlaví respondentů

Tabulka č. 2 Věk respondentů

Tabulka č. 3 Pracoviště respondentů

Tabulka č. 4 Pracovní pozice respondentů

Tabulka č. 5 Je povolání všeobecné sestry vhodné spíše

Tabulka č. 6 Muž na pozici všeobecné sestry

Tabulka č. 7 Tvrzení respondentů

Tabulka č. 8 Chce muže na svém oddělení

Tabulka č. 9 Důvod proč zaměstnat muže

Tabulka č. 10 Důvod proč nezaměstnat muže

Tabulka č. 11 Pracoval muž na Všem oddělení

Tabulka č. 12 Možnost volby

Tabulka č. 13 Pozice pro muže

Tabulka č. 14 Schopnost muže ve vedení

Tabulka č. 15 Zpestření chodu oddělení

Tabulka č. 16 Odlišnost náplně práce muže a ženy

Tabulka č. 17 Muž je technicky zdatný

Tabulka č. 18 Hodí se muž na všechna oddělení

Tabulka č. 19 Pracoviště muže na pozici všeobecné sestry

Tabulka č. 20 Více mužů, větší prestiž

Tabulka č. 21 Více mužů, větší mzda

Tabulka č. 22 Pohled pacientů na muže

Tabulka č. 23 Příloha č. 5

Tabulka č. 24 Příloha č. 6

Tabulka č. 25 Příloha č. 7

Tabulka č. 26 Příloha č. 8

Seznam grafů

- Graf č. 1 Pohlaví respondentů
- Graf č. 2 Věk respondentů
- Graf č. 3 Pracoviště respondentů
- Graf č. 4 Pracovní pozice respondentů
- Graf č. 5 Je povolání všeobecné sestry vhodné spíše
- Graf č. 6 Muž na pozici všeobecné sestry
- Graf č. 7 Tvrzení respondentů
- Graf č. 8 Chce muže na svém oddělení
- Graf č. 9 Důvod proč zaměstnat muže
- Graf č. 10 Důvod proč nezaměstnat muže
- Graf č. 11 Pracoval muž na Všem oddělení
- Graf č. 12 Možnost volby
- Graf č. 13 Pozice pro muže
- Graf č. 14 Schopnost muže ve vedení
- Graf č. 15 Zpestření chodu oddělení
- Graf č. 16 Odlišnost náplně práce muže a ženy
- Graf č. 17 Muž je technicky zdatný
- Graf č. 18 Hodí se muž na všechna oddělení
- Graf č. 19 Pracoviště muže na pozici všeobecné sestry
- Graf č. 20 Více mužů, větší prestiž
- Graf č. 21 Více mužů, větší mzda
- Graf č. 22 Pohled pacientů na muže

Seznam příloh

Příloha č. 1 Kolektiv autorů

Příloha č. 2 Etický kodex sester

Příloha č. 3 Dotazník

Příloha č. 4 Protokoly k výzkumu

Příloha č. 5 Protokol k natáčení videa

Příloha č. 6 Písemné vyjádření k videu

Příloha č. 7 Seznam účinkujících

Příloha č. 8 Bodový scénář k videu

Příloha č. 9 Pracoviště respondentů

Příloha č. 10 Důvod proč ANO

Příloha č. 11 Důvod proč NE

Příloha č. 12 Pracoviště všeobecných ošetřovatelů

Příloha č. 1 – Kolektiv autorů publikace „Zaostřeno na ženy, na muže“

Publikace *Zaostřeno na ženy, na muže* vznikla ve spolupráci Českého statistického úřadu s Úřadem vlády ČR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvem spravedlnosti ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR a Ústavem pro informace ve vzdělávání. Publikaci zpracoval autorský kolektiv pracovníků ČSÚ a státních institucí spravujících datové zdroje:

Mgr. Štěpánka Čejková	Český statistický úřad – ČSÚ
RNDr. Šárka Daňková - ČR ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
Mgr. Eva Ferrarová	Ministerstvo vnitra ČR – MV ČR
Mgr. Dalibor Holý	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Anita Hrivíková	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Tomáš Husák	Ministerstvo spravedlnosti ČR – MSp ČR
Mgr. Miloslava Chudobová - ČR ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
Markéta Jilečková, DiS.	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Bronislava Jonitová	Ministerstvo obrany ČR – MO ČR
RNDr. Eva Kačerová	Český statistický úřad – ČSÚ
RNDr. Jaromír Kalmus	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Vladimíra Kalnická	Český statistický úřad – ČSÚ
Ing. Josef Kotýnek	Český statistický úřad – ČSÚ
Ing. Aleš Král	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Ing. Věra Lachmanová	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Romana Malečková	Český statistický úřad – ČSÚ
Ing. Martin Mana	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Michaela Maršíková tělovýchovy ČR	Ministerstvo školství, mládeže a
Mgr. Lucie Mäsiarová	Generální ředitelství vězeňské služby ČR
Mgr. Milada Matoušová (překladatelka)	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Jindřiška Návarová	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

PhDr. Jaroslav Novák, CSc.	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Ondřej Nývlt	Český statistický úřad – ČSÚ
Ing. Marta Petráňová	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Marek Řezanka	Český statistický úřad – ČSÚ
Ing. Lukáš Savko	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Eva Skarlandtová	Český statistický úřad – ČSÚ
Mgr. Radan Šafařík	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Mgr. Václava Vaňková	Český statistický úřad – ČSÚ

Předmluva

Český statistický úřad vydává již popatnácté v řadě publikaci zaměřenou na porovnání rozdílů mezi ženami a muži v nejrůznějších oblastech života moderní společnosti. Statistické zkoumání informací tříděných podle pohlaví slouží k naplnění řady cílů. Rozdíly mezi muži a ženami jsou záležitostí nejen fyzickou, ale i kulturní a sociální, spočívají v odlišných životních rolích a preferencích. Tyto odlišnosti se mění v prostoru a čase a mnohé z nich mohou ženám či mužům komplikovat život nebo dokonce znamenat jejich diskriminaci.

Mezi základní principy demokratického státu patří požadavek vytvářet všem jeho občanům rovné příležitosti k uskutečnění jejich životních aspirací, a to bez ohledu na fakt, zda je daný občan ženou či mužem. Statistické údaje zde mohou sloužit dvojitým způsobem: za prvé jako podklad pro navrhování příslušných opatření, jako opora pro rozhodování vlády a zákonodárců, za druhé pak jako popis a kontrola toho, jak se daří princip rovných příležitostí obou pohlaví naplňovat v praxi.

Vydáním publikace mimo jiné ČSÚ plní ustanovení bodu 7.3 usnesení vlády č. 456/2001 ze dne 9. 5. 2001 „Aktualizace opatření o plnění priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen“, kterým vláda uložila ČSÚ pravidelné publikování statistických dat o ženách a mužích.

Letošní vydání publikace *Zaostřeno na ženy, na muže* přináší aktualizované statistické informace získané ze statistických šetření v časové řadě, jež končí zpravidla rokem 2013. Stejně jako v minulém ročníku v publikaci naleznete ve všech kapitolách vybrané tabulky mezinárodního srovnání.

Kromě aktualizace časových řad došlo i k některým dalším změnám. Některé tabulky byly upraveny či přidány, jiné vypuštěny, v některých případech byla změněna

a doplněna metodika k prezentovaným údajům. V poslední části publikace jsou zařazeny vybrané informace z výsledků některých sociologických výzkumů a šetření s genderovou problematikou.

Příloha č. 2 - Etický kodex sester

Etický kodex sester vypracovaný Mezinárodní radou sester

PŘEDMLUVA

Mezinárodní etický kodex sester byl poprvé přijat Mezinárodní radou sester (ICN) v roce 1953. Od té doby byl několikrát revidován a opětovně schválen, tato poslední revize byla provedena v roce 2005.

Sestry z České republiky se prostřednictvím České asociace sester hlásí k Etickému kodexu Mezinárodní rady sester, který byl projednán Sněmem předsedkyň a předsedů sekcí a regionů ČAS, přijat Etickou komisí ČAS a Prezidiem ČAS a je platný od 11. února 2012.

ÚVOD

Sestry mají čtyři základní povinnosti: podporovat zdraví, předcházet nemocem, navracet zdraví a zmírňovat utrpení. Potřeba ošetrovatelské péče je univerzální.

Neodmyslitelnou součástí ošetrovatelské péče je respektování lidských práv, včetně kulturních práv, práva na život a možnost volby, práva na důstojnost a úctu.

Ošetrovatelská péče nediskriminuje na základě věku, barvy pleti, vyznání, kulturních zvyklostí, postižení nebo nemoci, pohlaví, sexuální orientace, národnosti, politického přesvědčení, rasy a sociálního postavení, naopak výše uvedené charakteristiky pacienta / klienta respektuje.

Sestry poskytují zdravotnické služby jednotlivcům, rodinám a komunitám a koordinují svoje služby se službami jiných skupin.

KODEX ICN

Etický kodex sester ICN má čtyři hlavní články, které vymezují normy etického chování.

Články Kodexu

1. Sestry a lidé

Sestra má primární profesní povinnosti vůči lidem, kteří potřebují ošetrovatelskou péči.

Při poskytování ošetrovatelské péče sestra vytváří prostředí, v němž jsou respektována lidská práva, hodnoty, zvyky a duchovní přesvědčení jednotlivce, rodiny a komunity.

Sestra zajišťuje, aby jednotlivým osobám byly poskytnuty dostatečné informace, na jejichž základě mohou tyto osoby poskytnout souhlas s péčí a se související léčbou.

Sestra dodržuje povinnost mlčenlivosti o osobních údajích pacienta a posuzuje nutnost sdílet tyto informace.

Sestra a společnost mají povinnost zahájit a podporovat aktivity zaměřené na uspokojování zdravotních a sociálních potřeb veřejnosti, a zejména občanů patřících do ohrožených skupin.

Sestra se také podílí na zachování životního prostředí a jeho ochraně před nadměrným spotřebováním, znečišťováním, zhoršováním a ničením.

2. Sestry a ošetrovatelská praxe

Sestra nese osobní odpovědnost za ošetrovatelskou praxi a za udržování svých znalostí a dovedností na potřebné výši kontinuálním vzděláváním.

Sestra pečuje o své vlastní zdraví, aby nebyla narušena její schopnost poskytovat péči.

Sestra posuzuje individuální dovednosti a znalosti, když přijímá a deleguje konkrétní povinnosti.

Sestra za všech okolností dodržuje pravidla slušného chování, což přispívá k dobré pověsti profese a zvyšuje důvěru občanů.

Sestra při poskytování péče usiluje o to, aby používání moderních technologií a uplatňování vědeckého pokroku bylo v souladu s bezpečností, důstojností a právy občanů.

3. Sestry a profese

Sestra zaujímá rozhodující roli při vytváření a implementaci standardů klinické ošetrovatelské praxe, řízení, výzkumu a vzdělávání.

Sestra se aktivně podílí na rozvoji odborných znalostí oboru vycházejících z vědeckých poznatků.

Sestra se prostřednictvím profesní organizace podílí na vytváření a zachování bezpečných a spravedlivých sociálních a ekonomických pracovních podmínek v ošetrovatelství.

4. Sestry a spolupracovníci

Sestra udržuje kooperativní vztah s kolegy z oboru ošetrovatelství i s kolegy z dalších oborů.

Sestra zvolí vhodný postup k ochraně jednotlivců, rodin a komunity, pokud je jejich zdraví ohroženo spolupracovníkem či jinou osobou.

NÁVRHY NA VYUŽÍVÁNÍ ETICKÉHO KODEXU MEZINÁRODNÍ RADY SESTER (ICN)

Etický kodex sester připravený ICN poskytuje návod k aktivitám vycházejícím ze společenských hodnot a potřeb. Bude mít smysl jedině tehdy, pokud to bude živý dokument a bude aplikován na realitu ošetrovatelské a zdravotnické péče v měnící se společnosti.

Aby Kodex splnil svůj účel, je třeba, aby jej sestry pochopily, osvojily si jej a používaly jej při všech aspektech své práce. Musí být k dispozici studentům v průběhu jejich studia a sestrám v průběhu jejich pracovního života.

Využívání jednotlivých článků Etického kodexu ICN

Články Etického kodexu sester připraveného ICN poskytují rámec pro normy chování.

Následující tabulka by měla sestrám pomoci převést tyto normy do praxe. Sestry a studenti ošetrovatelství tak mohou:

- studovat normy spadající pod každý článek Kodexu,
- přemýšlet o tom, co pro ně každá norma znamená a jak uplatnit etiku v každé oblasti ošetrovatelství: v praxi, ve vzdělání, ve výzkumu nebo v řízení,
- diskutovat o Kodexu se svými spolupracovníky a dalšími lidmi,
- použít konkrétní příklad z praxe k určení etických problémů a norem chování, které jsou stanoveny v Kodexu. Diskutovat o tom, jak by danou situaci řešili,
- pracovat ve skupinách na objasnění etického rozhodování a dospět ke shodě, pokud jde o normy etického chování,
- spolupracovat s Českou asociací sester, spolupracovníky a dalšími lidmi při kontinuálním uplatňování etických norem do ošetrovatelské praxe, vzdělání, řízení a výzkumu.

Článek Kodexu č. 1: Sestry a lidé

Pracovníci a řídicí pracovníci	Pedagogičtí a výzkumní pracovníci	Česká asociace sester
Poskytovat péči, která respektuje lidská práva a citlivě přistupuje k hodnotám, zvykům a přesvědčení občanů.	Do osnov zařadit informace o respektování lidských práv a zásad rovnosti, spravedlnosti a solidarity jako základ pro přístup k péči.	Vydávat prohlášení a standardy, které podporují lidská práva a etické normy.
Zajišťovat kontinuální vzdělávání v etických otázkách.	Při výuce a studiu zajistit možnost zabývat se otázkami etiky a rozhodování.	Lobovat za zapojení sester do výborů zabývajících se otázkami etiky.
Zajišťovat dostatek informací, které by umožňovaly informovaný souhlas pacienta a uplatnění práva souhlasit s léčbou nebo ji odmítnout.	Při výuce a studiu zajistit možnost zabývat se otázkami týkajícími se informovaného souhlasu.	Vydávat standardy a prohlášení zabývajících se otázkami informovaného souhlasu a zajistit kontinuální vzdělávání v této problematice.
Používat takové systémy dokumentace a zpracování informací, které podporují zachovávání mlčenlivosti.	Do osnov zavést poučení o pojmech soukromí a zachovávání mlčenlivosti.	Začleňovat otázky soukromí a zachovávání mlčenlivosti do národního etického kodexu sester.
Zajišťovat a sledovat bezpečnost prostředí na pracovišti.	Zajistit, aby studenti dokázali vnímat důležitost sociálních aktivit při řešení aktuálních problémů.	Podporovat zdravé a bezpečné prostředí.

Článek kodexu č. 2: Sestry a ošetrovatelská praxe

Pracovníci a řídicí pracovníci	Pedagogičtí a výzkumní pracovníci	Česká asociace sester
Vytvářet standardy péče a takové pracovní prostředí, které podporují poskytování kvalitní péče.	Nabídnout příležitosti ke vzdělání, jako je celoživotní vzdělávání a rozvoj odborných znalostí a dovedností.	Zajišťovat přístup ke kontinuálnímu vzdělávání prostřednictvím časopisů, konferencí, distančního studia apod.
Zavádět do praxe systém pracovního hodnocení, kontinuálního vzdělávání a systematické registrace sester.	Provádět výzkum, který dokazuje spojitost mezi kontinuálním vzděláváním a rozvojem odborných znalostí a dovedností, a šířit jeho výsledky.	Lobovat za zajištění příležitostí ke kontinuálnímu vzdělávání a vytvoření standardů kvality péče.
Sledovat a podporovat osobní zdraví ošetrovatelského personálu ve vztahu k jejich schopnosti vykonávat své povolání.	Propagovat význam osobního zdraví, předávat informace a ilustrovat jeho vztah k ostatním hodnotám.	Propagovat zdravý životní styl mezi ošetrovatelským personálem. Lobovat za zdravé pracovní prostředí, služby pro sestry.

Článek Kodexu č. 3: Sestry a profese

Pracovníci a řídicí pracovníci	Pedagogičtí a výzkumní pracovníci	Česká asociace sester
Stanovit standardy pro ošetrovatelskou praxi, výzkum, vzdělávání a management.	Umožnit vzdělávání týkající se tvorby standardů ošetrovatelské praxe, výzkumu, výuky a managementu.	Spolupracovat s ostatními institucemi na vytváření standardů pro vzdělávání, praxi, výzkum a management v ošetrovatelství.
Podporovat provádění výzkumu souvisejícího s ošetrovatelstvím a zdravím na pracovišti. Šířit a využívat výsledků výzkumu v praxi.	Provádět výzkum směřující k rozvoji ošetrovatelské profese, šířit a využívat jeho výsledky.	Připravovat a vydávat prohlášení a standardy vztahující se k ošetrovatelskému výzkumu.
Podporovat členství v národních asociacích sester, za účelem tvorby příznivých socioekonomických podmínek pro sestry.	Informovat studenty o důležitosti členství v profesních sestřerských asociacích.	Lobovat za spravedlivé sociální a ekonomické pracovní podmínky v ošetrovatelství. Připravovat prohlášení a standardy týkající se otázek pracovního prostředí.

Článek Kodexu č. 4: Sestry a spolupracovníci

Pracovníci a řídicí pracovníci	Pedagogičtí a výzkumní pracovníci	Česká asociace sester
Budovat povědomí o specifických a překrývajících se funkcích a o možnosti vzniku napětí mezi jednotlivými obory.	Rozvíjet pochopení pro role ostatních pracovníků.	Stimulovat spolupráci s ostatními příbuznými obory.
Vytvářet pracovní prostředí, které podporuje společné profesní etické hodnoty a chování.	Informovat o zásadách ošetrovatelské etiky sestry i ostatní zdravotnické pracovníky.	Vytvářet povědomí o etických otázkách jiných profesí.
Vytvářet mechanismy k ochraně jednotlivců, rodin i komunit, pokud by byli ohroženi zdravotnickým personálem, který o ně pečuje.	Vzdělávat studenty k ochraně jednotlivce, rodiny nebo komunity, pokud by byli ohroženi zdravotnickým personálem, který o ně pečuje.	Připravovat dokumenty, prohlášení, a diskusní fóra související s bezpečností pacientů / klientů, pokud by byli ohroženi zdravotnickým personálem, který o ně pečuje.

Šíření etického kodexu pro sestry vytvořeného Mezinárodní radou sester

Aby byl Etický kodex pro sestry účinný, musí jej sestry znát. Vyzýváme vás, abyste pomohli šířit tento Kodex na školách, mezi sestrami v praxi, v časopisech pro sestry a v dalších médiích. S Kodexem by se měli seznámit také ostatní zdravotničtí pracovníci a zaměstnavatelé sester, spotřebitelské skupiny, organizace pro lidská práva, skupiny tvořící politiku, i veřejnost.

Slovníček termínů používaných v Etickém kodexu sester vytvořeném Mezinárodní radou sester

Spolupracovník	Jiné sestry a jiní zdravotničtí a nezdravotničtí pracovníci a odborníci.
Kooperující vztah	Profesionální vztah založený na kolegiální a vzájemné aktivitě a chování, který má za cíl dosažení určitých cílů.
Rodina	Sociální jednotka, skládající se ze členů, kteří jsou spojeni pokrevně, nebo příbuzenským, emočním či právním vztahem.
Sestra se dělí se společností	Sestra jako zdravotník a občan iniciuje a podporuje vhodné aktivity vedoucí k uspokojování zdravotních a sociálních potřeb obyvatel.
Osobní zdraví	Duševní, tělesná, sociální a duchovní pohoda sestry.
Osobní údaje	Informace o jednotlivci nebo o rodině získané během pracovního kontaktu, které jsou důvěrného charakteru a jejichž sdělení může znamenat porušení práva na soukromí, vznik nepříjemností nebo poškození jednotlivce či rodiny.
Příbuzné skupiny	Jiné sestry, zdravotničtí pracovníci nebo jiní pracovníci, kteří poskytují službu jednotlivci, rodině nebo komunitě a jejichž práce vede k dosažení požadovaných cílů.

Příloha č. 3 - Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Michal Šmejda a jsem studentem Ústavu zdravotnických studií na Technické univerzitě v Liberci, oboru Všeobecná sestra. Rád bych Vás touto cestou požádal o vyplnění anonymního dotazníku, který mi bude nápomocen při zpracování mé bakalářské práce zaměřené na téma „Muž na pozici všeobecné sestry“.

Předložený dotazník má za cíl zjistit, zda je v dnešní době po mužích na pozici všeobecné sestry vůbec poptávka a jaké jsou názory a povědomí zdravotnických pracovníků na muže v pozici všeobecné sestry.

Předem Vám děkuji za spolupráci.

Označte prosím vždy jen jednu správnou odpověď, pokud není uvedeno jinak.

1) Vaše pohlaví?

- a) Muž
- b) Žena

2) Jaký je Váš věk?

- a) Méně než 20 let
- b) 21 - 40 let
- c) 41 – 60 let
- d) Více jak 61 let

3) Na jakém oddělení pracujete?

- a) Chirurgické oddělení
- b) Interní oddělení
- c) Geriatrické oddělení
- d) Pediatrické oddělení
- e) Jiné oddělení – přesný název oddělení

---

4) Jakou funkci na oddělení zastáváte?

- a) Vrchní sestra
- b) Staniční sestra
- c) Řadová sestra

5) Je podle Vás povolání všeobecné sestry vhodnější více

- a) Pro muže
- b) Pro ženy
- c) Nevidím rozdíl

6) Myslíte si, že by bylo všeobecně dobré, aby v nemocnici pracovalo více mužů na pozici všeobecné sestry?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

7) Označte jaké tvrzení je Vám nejbližší (maximálně 2):

- a) povolání sestry je typicky ženská profese a muži by v roli sestry měli být zcela výjimečně
- b) ženy jsou z hlediska charakterových vlastností pro profesi sestry přijatelnější než muži (žena je více empatická, citově založená, zaměřená pečovat o rodinu ...)
- c) muži v roli sestry se hodí více do oborů, kde je třeba rychlejšího rozhodování či úsudku a fyzické síly (záchranná služba, ARO, JIP ...)
- d) muž jako sestra, by byl vhodnější do vedoucích pozic neboť má přirozenou autoritu, racionální myšlení a bojovnost
- e) i když existují mezi mužem a ženou určité charakterové rozdíly a odlišnosti rolí, je povolání sestry vhodné pro obě pohlaví

8) Uvítal (a) byste na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry?

- Pokud **ANO**, vyplňte otázku č. 9
- Pokud **NE**, vyplňte otázku č. 10

9) Proč byste uvítal (a) na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry? Zde je možnost označit více odpovědí.

- Muž je technicky zdatnější
- Muž má větší fyzickou sílu
- Je zpestřením pro typicky ženský kolektiv
- Má vůdčí schopnosti
- Dokáže si práci lépe zorganizovat
- Jiné – uveďte _____

10) Proč byste neuvítal (a) na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry? Zde je možnost označit více odpovědí.

- S mužem na pozici všeobecné sestry mám špatnou zkušenost
- Tato pozice není vhodná pro muže
- Muž není tak empatický jako žena
- Na oddělení mi stačí sanitář
- Jiné – uveďte _____

11) Pracoval někdy na Vašem oddělení muž na pozici všeobecné sestry?

- a) Ano, byla to dobrá zkušenost a spolupráce
- b) Ano, ale tuto spolupráci hodnotím negativně
- c) Ano, ale spolupráci mezi ženou a mužem této profese jsem neshledal (a) rozdíl
- d) Ne, na našem oddělení muž na pozici všeobecné sestry nepracoval

12) Pokud byste měl (a) možnost volby, zaměstnal (a) byste spíše muže na pozici všeobecné sestry?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nejsem si jist (a)

13) Na jaké pozici by podle Vás měl muž spíše pracovat?

- a) Ve vedoucí pozici – vrchní sestra, staniční sestra, vedoucí laborant atd.
- b) Jako řadová sestra
- c) V tomto ohledu nevnímám rozdíl, záleží na jeho schopnostech a uplatnění
- d) Neměl by jako sestra pracovat vůbec

14) Domníváte se, že by byl muž na vedoucích postech (staniční sestra/vrchní sestra) schopnější než žena?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

15) Myslíte si, že by muž zpestřil chod oddělení na ryze ženském oddělení?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

16) Domníváte se, že by muži a ženy v roli sestry měli mít odlišné náplně práce (např. z důvodu jejich charakterových vlastností – ženy jsou pořádkumilovnější, muži technicky zdatnější apod. ...)?

- a) Ano – určitě
- b) Ano - možná
- c) Ne
- d) Nevím – nedokáži posoudit

17) Myslíte si, že muž je technicky zdatnější než žena?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne

d) Ne

18) Hodí se muž na pozici všeobecné sestry na všechna oddělení? (dětské oddělení, gynekologie a porodnice ...)?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nejsem si jist (a)

19) Na jakých oddělení by podle Vás měl muž na pozici všeobecné sestry nejspíše pracovat?

- a) Na specializovaných a vysoce specializovaných pracovištích (ARO, JIP)
- b) Na technicky zaměřených pracovištích (RTG, nukleární medicína)
- c) V laboratořích
- d) Na standardních lůžkových oddělení
- e) V ambulantní části
- f) V pečovatelské službě
- g) Jinde

---

20) Domníváte se, že s vyšším počtem mužů v profesi sestry, by se mohla zvýšit i prestiž této profese?

- a) Ano – určitě
- b) Ano – možná
- c) Ne
- d) Nevím

21) Myslíte si, že větším zastoupením mužů – sester ve zdravotnictví, by mohlo dojít k lepším pracovním podmínkám (např. mzda ...)?

- a) Ano – určitě
- b) Ano – možná
- c) Ne
- d) Nevím

22) Domníváte se, že muže v roli všeobecné sestry vnímají pacienti pozitivně?

- a) ANO – určitě, vím to ze své zkušenosti
- b) Myslím si, že ANO – ale nemám s tímto zkušenost
- c) NE – zažila jsem převážně negativní zkušenosti ze strany pacientů
- d) Myslím si, že NE

Příloha č. 4 - Protokol k výzkumu

PROTOKOL K PROVÁDĚNÍ VÝZKUMU

Součástí tohoto protokolu je kopie plného znění dotazníku (rozhovoru), který bude respondentům rozdáván (který bude s respondenty veden)

Příjmení a jméno studenta	Michal Šmejda	
Studijní obor: Všeobecná sestra	Osobní číslo studenta: Z12000076	Ročník: 3.
Téma práce	Muž na pozici všeobecné sestry	
Název pracoviště, kde bude výzkum realizován	Krajská nemocnice Liberec, a.s.	
Jméno vedoucího práce	Mgr. Hana Bláhová, MBA	
Vyjádření vedoucího práce k finančnímu zatížení pracoviště při realizaci výzkumu	Výzkum ☐ bude spojen s finančním zatížením pracoviště ☒ nebude spojen s finančním zatížením pracoviště podpis	
Souhlas vedoucího práce	☒ souhlasím ☐ nesouhlasím	podpis Mgr. Hana Bláhová, MBA
Souhlas vedoucího pracovníka odborného zařízení	☒ souhlasím ☐ nesouhlasím	podpis Mgr. Marie Frýhaufová
Souhlas vedoucího pracoviště, kde bude výzkum realizován	☐ souhlasím ☐ nesouhlasím	viz seznam pracovišť
Datum zahájení výzkumu	Červenec 2014	
Datum ukončení výzkumu	Únor 2015	
Počet oslovených respondentů (personálu)	viz. seznam pracovišť	
Počet oslovených respondentů (klientů)	0	
Poznámka:		

V Liberci dne 27.6.2014

.....
podpis studenta

Příloha č. 5 – Protokol k natáčení videa

PROTOKOL K NATÁČENÍ VIDEO

Součástí tohoto protokolu je kopie plného znění dotazníku (rozhovoru), který bude respondentům rozdáván (který bude s respondenty veden)

Příjmení a jméno studenta	Michal Šmejda	
Studijní obor: Všeobecná sestra	Osobní číslo studenta: Z12000076	Ročník: 3.
Téma práce	Muž na pozici všeobecné sestry	
Název pracoviště, kde bude výzkum realizován	Krajská nemocnice Liberec, a.s.	
Jméno vedoucího práce	Mgr. Hana Bláhová, MBA	
Vyjádření vedoucího práce k finančnímu zatížení pracoviště při realizaci výzkumu	Výzkum ☐ bude spojen s finančním zatížením pracoviště ☐ nebude spojen s finančním zatížením pracoviště podpis	
Souhlas vedoucího práce	☒ souhlasím ☐ nesouhlasím	podpis Mgr. Hana Bláhová, MBA
Souhlas vedoucího pracovníka odborného zařízení	☒ souhlasím ☐ nesouhlasím	podpis Mgr. Marie Fryhaufová
Souhlas vedoucího pracoviště, kde bude výzkum realizován	☐ souhlasím ☐ nesouhlasím	viz seznam účinkujících
Datum zahájení natáčení	26. 11. 2015	
Datum ukončení natáčení	26. 11. 2015	
Počet oslovených respondentů (personálu)	6	
Počet oslovených respondentů (klientů)	0	
Poznámka:		

V Liberci ..... dne 26. 11. 15

.....
podpis studenta

Příloha č. 6 Písemné vyjádření k videu

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
nemocnice Liberec nemocnice Turnov

Michal Šmejda
student 3. Ročníku TUL - ÚZS

Liberec dne 26.11.2015

Věc: **Žádost o povolení výzkumného šetření a pořízení videonahrávky**

Vážený pane Šmejdo,

vyhovuji Vaší žádosti a **schvaluji** provedení ošetrovatelského výzkumného šetření, které souvisí s Vaší bakalářskou prací na téma „Muž na pozici všeobecné sestry“.

Data a videonahrávky pořízené při tomto šetření budou respektovat platné právní předpisy (zejména z.č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, z.č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů).

Pořízená data a informace budou použita pouze ke zpracování studentské práce, nebudou použita ke komerčním ani jiným účelům a nebudou poskytnuta třetí osobě.

Zároveň žádám o laskavé poskytnutí výsledků tohoto průzkumu.

S pozdravem

Mgr. Marie Fryaufová
Ředitelka ošetrovatelské péče

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
Mgr. Marie Fryaufová
Ředitelka ošetrovatelské péče

Příloha č. 7 – Seznam účinkujících

Seznam účinkujících

Písemný souhlas účinkujících ve videu s názvem - Všeobecný ošetřovatel v KNL

Pracoviště	Účinkující	Podpis
Chirurgické oddělení	Mgr. Ladislava Kohoutová	
Spinální jednotka	Mgr. Alena Kyrianová	
Koronární jednotka	Mgr. Kateřina Krejbichová	
Taumatologická ambulance	Bc. Jakub Kopecký, Dis.	
Koronární jednotka	Filip Řehoř	Neúžínková
Spinální jednotka	Denys Ressel	

Příloha č. 8 Bodový scénář k videu

Video - Všeobecný ošetřovatel v KNL

Účinkující:

Bc. Jakub Kopecký, DiS. - staniční bratr traumatologické ambulance

Mgr. Ladislava Kohoutová - vrchní sestra Chirurgického centra

Mgr. Kateřina Krejbichová - staniční sestra koronární jednotky

Mgr. Alena Kyrianová - staniční sestra oddělení Spinální jednotky

Denys Ressel - všeobecný ošetřovatel ze Spinální jednotky

Otázky vrchním a staničním sestřám:

- 1.) Jaké máte zkušenosti se všeobecným ošetřovatelem?
- 2.) V čem vidíte pozitivum všeobecného ošetřovatele jakožto součást ošetřovatelského týmu?
- 3.) Zaměstnal/a byste muže na pozici všeobecné sestry?
- 4.) Jakým způsobem byste nalákal/a muže do ošetřovatelství?
- 5.) Je podle Vás dobré, aby bylo ve zdravotnictví více mužů na pozici všeobecné sestry?

Otázky všeobecným ošetřovatelům:

- 1.) Proč jste si vybral práci všeobecného ošetřovatele?
- 2.) Líbí se Vám toto povolání?
- 3.) Jak na Vás nahlíží ostatní členové ošetřovatelského týmu?
- 4.) Co byste vzkázal mužům, kteří by chtěli pracovat jako všeobecní ošetřovatelé?

Příloha č. 9 – pracoviště respondentů

Odpovědi na otázku: Na jakém oddělení pracujete? - Jiném oddělení

Tabulka č. 23 Příloha č. 5

Odpověď	n_x [=]	f_v [%]
ARO	7	5%
JIP	4	3%
ORL	3	2%
Domácí péče	1	1%
Laboratoř	2	2%
Dermatovenerologie	2	2%
Radiologie	1	1%
Celkový počet	20	15%

Příloha č. 10 - Důvod proč ANO

Odpovědi na otázku: Proč byste uvítal (a) na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry?

Tabulka č. 24 Příloha č. 6

Odpověď	n_x [=]	f_y [%]
Není tolik kvokání na oddělení	1	1%
Oživuje a odlehčuje prostředí v kolektivu	1	1%
Nevidím rozdíl mezi ženou a mužem na oddělení	1	1%
Smíšený kolektiv je moderní	1	1%
Celkový počet	4	4%

Příloha č. 11 - Důvod proč NE

Odpovědi na otázku: Proč byste neuvítal (a) na svém oddělení muže na pozici všeobecné sestry?

Tabulka č. 25 Příloha č. 7

Odpověď	n_x [=]	f_y [%]
Dětský věk má široké rozpětí, není vždy vhodné ošetřováním mužem v určitém věku dítěte	1	4%
Muž není schopen dělat více věcí najednou	1	4%
GYN-POR oddělení není vhodné pro muže jako sestru nebo porodního asistenta	3	14%
Nechceme na oddělení muže jako sestru	1	4%
Klienti o muže jako všeobecné ošetřovatele nemají zájem	1	4%
Bez důvodu	2	9%
Pacientky nechtějí asistenci u celkové hygieny, cévkování atd.	2	9%
Celkový počet	11	50%

Příloha č. 12 - Pracoviště všeobecných ošetřovatelů

Odpovědi na otázku: Na jakých oddělení by podle Vás měl muž na pozici všeobecné sestry nejspíše pracovat?

Tabulka č. 26 Příloha č. 8

Odpověď	n_x [=]	f_v [%]
Na všech uvedených	9	7%
Záchranná služba	3	2%
Záleží na schopnostech daného jednotlivce	4	3%
Na všech uvedených kromě gynekologie	3	2%
Celkový počet	19	14%

